

MAGYARI

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Chamberlain újabb bizonyosságát adta őszinte békekívánságának

Az angol miniszterelnök birminghemi beszédében a béke mindenáron való fenntartását óhajtotta

Olaszországban jó hatást keltett Chamberlain beszéde

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök a birminghemi ekszerész-szövetség lakomáján elmondta világszerte nagy érdeklődéssel várt, külpolitikai beszédét. Beszéde elején megállapította, hogy a nemzetközi feszültség és bizonytalanság súlyosan nehezedik rá az üzleti életre.

Azután külpolitikai kérdések taglalására tért át Chamberlain és így folytatta:

— Az angol-olasz viszony megjavítása nélkül sohasem tudtam volna elnyerni Mussolini együttműködését szeptemberben, már pedig enélkül az együttműködés nélkül a békét nem tudtuk volna megmenteni.

— Nagyon sokat bírálták a müncheni egyezményt s azt a felfogásomat, hogy személyes érintkezés útján oldjam meg azt a problémát, mely már majdnem borzalmas katasztrófába döntötte a világot.

Visszatekintve azonban az eseményekre, nem látok semmi olyat, amit sajnálnom kellene és amit másképp kellett volna cselekednem.

A mai háború hatásaiban olyan szörnyűséges s olyan károkat és szenvedéseket okoz azoknak is, akik messzire állnak és páholyból nézik a harcok lefolyását, hogy a háborút nem szabad kitörni hagyni, amíg tisztességes úton minden gyakorlatilag lehető el nem követünk annak megakadályozására. Ez volt a kormány álláspontja a müncheni egyezmény előtt, mely különben csupán békepolitikánk egyik fejezete.

— Sőt tovább megyek, — folytatta Chamberlain, — állítom, hogy szeptemberben csupán az előzetes események, azaz az 1937 nyarán köztém és Mussolini között sorra került levélváltás, valamint az 1938 februárjában aláírt angol-olasz egyezmény segítségével lehetett fenntartani a békét. Anglia és Olaszország viszonyának megjavításával nyertem el a múlt év szeptemberében Mussolini közbenjárását, mely nélkül a békét nem tudtuk volna biztosítani.

Az olasz nép őszinte barátsága az angol nép iránt

— Római látogatásomat bírálták bizonyos személyek, akik úgy látszik, el vannak rá szánva, hogy megakadályozzák az angol és francia nép ama óhaját, hogy békében éljen egymással és ne erőszak, hanem békés tárgyalások útján oldja meg az ellentéteket.

All ez Angliára és Olaszországra, de éppen így áll Franciaországra és Németországra, sőt minden más népre is.

— Nem igaz az, hogy római tárgyalásunk során semmilyen eredményt sem értem el. Nem azért jártam Rómában, hogy alkudjak,

hanem azért, hogy jobban megismerjem az olasz államférfiakat és álláspontjukat. Biztosak akarunk lenni abban is, hogy ők megértik mindazt, amit eddig tettünk. Noha mindkét részen nagyon óvatosan beszéltünk és nem igyekeztünk meggyőzni egymást az ellentétes kérdésekben, nyugodtan állíthatom, hogy a tárgyalások befejezése után, jobb barátok voltunk, mint a tanácskozások megkezdése előtt.

— De létezik egy másik s talán fontosabb eredmény is, az olasz területre való lépésem pillanatától, távozásom óráig szakadatlan és egyöntetű baráti tüntetés nyilvánult meg személyem iránt. Ezeknek a tüntetéseknek kétös értelme van. Egyrészt mutatják az olasz nép őszinte barátságát az angol nép iránt, — másrészt pedig világos módon elárulja az olasz nép békeakarát, mely azonos az angol nép békeakarátával.

A megértés alapja a népek közötti egyenlőség elismerése

— A népek nem mindig osztják kormányuk felfogását s mi pedig nem kormányokkal, hanem népekkel állunk szemben.

Ezért minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy megteremtjük a népek közötti barátságot.

Ennek három útja van: különálló egyének, kereskedők és hivatalos személyiségek érintkezése.

Mutassuk meg ezeknek a népeknek, hogy nem tekintjük őket ellenségnek, hanem hozzáink hasonló emberi lényeknek, akikkel az egyenlőség elve alapján bármikor készek vagyunk tárgyalni és akiknek hajlandók vagyunk minden nemzeti kívánságukat teljesíteni, ha az nem ütközik az általános szabadság és mások különleges jogaiba.

Csak így tudjuk elhárítani azokat az örökös

Olasz vélemény Chamberlain beszédére

Rómából jelentik: Chamberlain szombat esti beszéde olasz körökben jó benyomást keltett. A *Giornala d'Italia*-ban *Gayda* főszerkesztő már vasárnap válaszolt Chamberlain beszédére, amelyről megállapítja, hogy az világos, becsületes és jószándéku beszéd volt. A cikk szerint Olaszország szívesen segít Chamberlainnek béketörekvéseiben, Chamberlainnek azonban egyes jelenségek elveszik a kedvét attól, hogy az európai béke végleges megteremtésére megtegye a lépéseket. Olaszország nagy súlyt helyez az Angliával való együttmű-

gyanusítgatásokat, amelyek megmérgezik a nemzetközi légkört, csak így adhatjuk vissza mindenkinek a lelki nyugalmat és a bizalmat, mely minden cselekedet alapját képezi.

— Anglia munkásai és munkaadói hátá- sak lehetnek az itteni viszonyokért. De mi őszintén örülnénk, ha más országokban is hasonló jó állapotok lennének. A nép életszínvonalát azonban csak béke biztosíthatja. Remélem, ezt a felfogásomat minden jószándé- kú ember osztja.

Miért fegyverkeznek Anglia?

— Addig azonban, amíg olyan megegye- zések nem létesülnek, melyek elsöpörnék minden háborus lehetőséget, fel kell készü- nünk minden támadás ellen. Nem a támadás, hanem a védekezés céljából fogtunk hozzá újult erővel a fegyverkezéshez. Sok idő kell ahhoz, hogy határozzunk, de ma már a fejlő- dés menete kielégítő és minden irányban nap- ról-napra gyorsul.

— Az elmúlt esztendő folyamán minden téren fejlődés volt észlelhető. Ez év március végéig hatvan új hadihajót bocsátunk vízre, 130 ezer tonna űrtartalommal, míg az elkövet- kezendő 12 hónap alatt újabb 75 hadihajó gyártása fejeződik be, ami 150 ezer tonna űr- tartalomnak felel meg. Sajnálatos, hogy az or- szág jövedelmének és idejének tekintélyes részét háborus készülődésekre fordítanánk — de készen kell állnunk minden eshetőségre.

— Ugy vélem, hogy most már eljött az ideje annak, hogy mások is hozzájáruljanak a légkör enyhítéséhez, a gyanúsítgatások és cél- zások megszüntetésének. Mert a békét csak az a törekvés veszélyeztetheti, — melyről az Egye- sült Államok elnöke is beszélt újévi szövegében — s melynek az a célja, hogy erőszak út- ján uralja a világot. Mint azt jómagam s az Egyesült Államok elnöke is kijelentjük: A demokráciák minden erejükkel szembe kell szálljanak ezzel a törekvéssel.

— Nem hiszem, hogy a jelenlegi zavaró körülmények lényegükben komolyak lennének, mert egy jövődó háború következményei olyan súlyosak, hogy a világ egyetlen kormá- nya sem merészelne kihívó magatartást tanu- sítani.

— Mind e mellett szilárd meggyőződésem maradt, hogy nincs olyan ellentét, bármilyen komoly is legyen az, melyet ne lehetne háboru nélkül, tárgyalások és tanácskozások útján megoldani, úgy, mint azt mi Münchenben le- szögeztük.

— Járjunk tehát tovább is a béke ösvé- nyén! — fejezte be beszédét Chamberlain mi- niszterelnök.

ködsre. Nincs is semmi követelése Angliával szemben, csak az, hogy jószándékai megértés- re találjanak. A baj az Európában, hogy egyes- sek nem akarják megérteni a mások bajait és kívánságait.

Olasz politikai körökben általában Cham- berlain beszédét békekeresőnek látják, anél- kül azonban, hogy bármi pozitívumot tartal- mazna a béke gyakorlati kivitelére. Kifogá- solják azonban azt, hogy Chamberlain túlságo- san hangsúlyozta az úgynevezett „demokrá- cia” szolidaritását.

Magyar dalosok közgyűlése

Hágában is első díjat nyert a temesvári Magyar Dalárda

Temesvár Saját tud. A Magyar Dalárda vasárnap tartotta meg, a Valkay-féle tánciskola helyiségében, ezidei közgyűlését, amelyet Kakuk János dr. elnök nyitott meg. Miután testvéri szeretettel üdvözölte a megjelenteket s az elmúlt évben való tértelenségre utalt, hangsúlyozta, hogy a Magyar Dalárda soha politikával nem foglalkozott s mindígis a magyar kultúra, különösen a magyar dal ápolása volt a célja. A Magyar Dalárda hűséggel viseltetik a trón, és tisztelettel a törvények iránt; építőmunkát végeztek és remélhető, hogy a jövőben is így munkálkodhatik egyéb kulturális egyesülésekkel.

Kakuk dr. ezután a dalosokhoz és a magyar közönséghez szólt, kérve ezek támogatását. A jegyzőkönyv vezetésére Szilly Miklóst, hitelesítésére Bodáts Gyulát és Váczy Bélát kérte fel.

Id. Sárka József nyugalmazott törvényszéki elnök, a dalárda főtitkára terjesztette be ezután jelentését.

A TITKÁRI JELENTÉS.

— Dalegyesületünk — mondotta visszapillantásként — a magyar dal fejlesztése és terjesztése céljából alakult, amelynek művelése érdekében három és fél évtizeden keresztül nem lankadó kitartással és — dicsekvés nélkül — állapíthatom meg — sikerrel küzdött és dolgozott. Az 1903-ban alapított egeysület 1907-ben Budapesten, 1909-ben Kecskeméten, 1912-ben Budapesten, 1923-ban Kolozsvárott s végül 1928-ban a Hágában tartott nemzetközi dalosversenyen is első díjat nyert. Nem tagadható azonban, hogy a súlyos körülmények, amelyek kulturális egyesületünk működését eddig is nehezítették, folyton szaporodnak, sőt fenmaradását válságossá tették.

Jelentette ezután, hogy az 1937 novemberében a Magyar Ház dísztermében rendezett nagy sikerű hangverseny után a vezetőség elhatározta, hogy az 1938-ban Jugoszláviában, Ujvidéken tervezett nemzetközi hangversenyen, amelyre az egyesület meghívást kapott, a legnagyobb felkészültséggel részt is vesz s egyéb szereplést is terveztek. 1938 februárjában azonban a politikai pártok feloszlásával kapcsolatban a Magyar Dalárdának a Magyar Házban lévő próbahelyiségét is lezárták és lepecsételték. Az egyesület a politikai Magyar Párttól teljesen különálló elismert jogi személyiség és sem ez, sem tagjai nem szolgáltattak okot erre. A helyiség szabaddá tétele iránti kérelem, valamint a próbáknak más helyiségben való megtartása kedvező elintézés nélkül maradt. Így a dalosok ajkán elnémult a dal. Az

elmúlt évben a dalárda Bezerán Milutin alapító és vezetőségi tag temetésén vett részt, majd Gyarmaton koszorút helyeztet el Ambrózy Andor báró volt elnök sírjára. Megjelent egyébként Croglet Józsefnek, az egyesület alapító tagjának és évtizedek óta dalárdaelnökének aranylakodalmán és a templomban énekével emelte az ünnepséget.

Wiener Mór dr., az egyesület éveken át volt ügyésze — mondja a továbbiakban a jelentés — tisztségéről lemondott. Munkálkodásáért jegyzőkönyvileg mondának köszönetet. A működő tagok száma negyvenkilenc, a pártoló tagok száma és hozzájárulása évről-évre apad.

AZ ÚJ VEZETŐSÉG MEGVÁLASZTÁSA.

Miután Werhof István a pénztári, Moszkó János az ellenőri és Püllök Tibor a levéltári jelentést terjesztette be, Wittigayer József korelnök vette át az elnöki széklet, az új vezetőség megválasztásának lebonnyolítására. Jelölőbizottságot küldtek ki Bánfalvy Zsigmond, Trasser Miklós, Wolf Béla, Tóth János, Moszkó János és Bodáts Gyula személyében. Ennek előterjesztésére egyhangúlag Kakuk János dr-t választották meg újrán elnöknek, akit a közgyűlés lelkes ovációkkal ünnepelt.

Alelnök lett Kun Ferenc dr., főtitkár id. Sárka József, titkár Szély Miklós, pénztáros Werhof István, ellenőrök Moszkó János és Fráter László, zászlós Kleitsch Károly, levéltáros Püllök Tibor, gazda Pintér Sándor. A választmány tagjai: Braun Dezső, Debreczeni István, Fodor József, Olchváry Bertalan dr., Tóth Sándor, Trasser Miklós, a működő dalosok sorából: Bayer Géza, Bánfalvy Zsigmond dr., Bodáts Gyula, Croglet József, Görgei János, Ludwig Jakab, Pejácsevics János, Szlovik Rezső, Tóth Pál, Thury László.

Kakuk dr. elnök lelkesítő szavai után Kun Ferenc dr. alelnök az egyesületi szellem ápolására

búzdította a tagokat, majd felhívást intézett a magyar közönséghez, hogy amikor az egyesület újra megkezdheti működését, támogatásával álljon a dalárda mellé, viszont minél többen lépjenek be a működő tagok sorába is. A lelkes alapítók közül — mondotta — márcsak egynéhányan élnek közöttünk, mi már a második generáció vagyunk s a harmadik generáció már itt-ott mutatkozik: a jövőendő új generációnak töretlenül eskadjuk átadni ezt a nagy multtal rendelkező magyar dalosegyesületet.

Az indítványok során többek közt felszólalt Páll György dr., aki utalt arra, hogy ez a közgyűlés igen jelentőségteljes: hosszú idő multán ez az első megnyilvánulása a bánsági magyarságnak. Most azonban, hogy a magyarság vezetői meg egyezést köttek a kormánnyal, ez a magyarság kulturális működését biztosítja s így a magyar dalosok is újra megszólalhatnak. Indítványozza — nagy helyeslés mellett, — hogy a dalárda ne béreljen új egyesületi helyiséget, mert valószínűleg tartja, hogy visszakapja a Magyar Házban lévő helyiségét.

Az indítvány az új választmány első ülésére kerül, amelyen egyébként az alapszabályok értelmében a karnagy és ügyész választása is megtörténik.

Dalos-verseny Tordán

Torda. Saját tud. A Romániai Országos Magyar Dalos-Szövetség tagozataként Inczedy Joksman Ödön elnök elnöklésével Tordán megtartott alakuló gyűlés megszervezte Torda- és Alsófehér megyék magyar dalegyesületeiből a Tordai daloskerületet, mely egyhangú lelkesedéssel elnökévé dr. Gál Miklós ügyvédet, volt kamarai képviselőt választotta. Az új daloskerülethez mintegy 24 dalárda tartozik, közöttük már a művészdalárdák közé emelkedett 60 éves, szép multú Tordai Magyar Daloké is. A tordai daloskerület első közgyűlésén elhatározta, hogy ez év június 2-án Tordán kerületi dalosversenyt rendez, melynek előkészítésén a vezetőség már is lelkes buzgalommal dolgozik.

Eucharisztikus Világkongresszusi Almanach

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.

Ara a pénz előzetes beküldése esetén 420 lei és porto 30 lei

Rendelje meg még ma az „ECCLESIA“ könyvkereskedés Oradea, vagy a „MAGYAR LAPOK“ útján!

LEGSZEBB CSALÁDI EMLÉKKÖNYV!

Két kutya egy házban

Irta: Kaplonyi Mihály

Hadosztályunk akkortájt egy majorban állomásozott.

Egy téli délután őrnagyom magához hivatott.

— Főhadnagy uram — mondotta a szokottnál barátságosabb hangon — látja ott — azt a kis falut? — kezevel az ablakon kimutatott.

A jelzett irányba néztem.

Domboldalon elterülő falucska állt szemem előtt. Pirosfedelű apró házai, mint megannyi rendetlenség katonái sorakoztak egymás mellett.

— Látom, őrnagy uram — válaszoltam röviden. Vártam a következőképeket.

— Oda kell bemennie ma délután. Megnézi van-e valami újság. Vihet magával vagy tiz embert.

— Igenis, őrnagy uram. Mikor induljunk?

— Négy óra körül. Nem kell sietniök. Ha helyet kapnak, meg is hállhatnak.

— Pista, — szóltam kijöve az ajtóban várakozó legényemhez, — négy órára nyergeltesse.

A tiz legény toborzása nem sok gondot okozott. Mindig pártoltam a hazai ipart, de legfőképpen amikor olyan kirándulásról volt szó, ragaszkodtam a falumbeliekhez. Most is így tettem. Megkerestem Sulyos őrmestert, békebeli tanító-társamat.

— Jóska — mondottam neki — délután elme gyünk a faluba. Szedj össze vagy tiz otthonit.

Délután négykor elindultunk.

A lovaknak is tetszettek a kiruccanás. Mint a fergeteg, úgy repítettek bennünket a jó tiz kilométeres uton.

Hivatalos ügyeim végeztével érdeklődtem a

tanítók felől. Csak egy öreg tanító volt az elemi drága kincsek raktárosa.

Hogy megörült az öreg tudomány-alapvető munkás, amikor udvarába vonulni látott bennünket. Hát még mikor megtudta, hogy ketten tanítók vagyunk!

— Gyertek áldott gyermekim, lelkendezett elénk sietve — a jó Isten hozott titeket! Anyjuk, kiáltott a konyha felé — jó meleg vacsorát!

Előbb a lovakat akartam elhelyezni, azért megkérdeztem van-e hely.

— Hogy ne volna — nyugtatott meg az öreg kartárs. — Négy ló befér az istállóba, a többit pedig a kis ezübe helyezzük. Az sem túl hideg.

Karon ragadt engem és őrmestertársamat: — Ti pedig, fiaim, kerüljetek beljebb.

A belső konyhában kővére asszony sürgött a fehérre meszelt parasztűzhely mellett.

A formáságokon hamar átestünk.

— Jaj, akkor több oldalast kell feltennem — állapította meg a háziasszony, — az öreg tanító ur hűséges oldalbordája, — miközben jól fűtött szobába helyezte bennünket.

Az öreg tanítóval háborus dolgokat tárgyaltunk; aztán a családi életre térünk.

— Jó asszony az én feleségem — magyarázta öreg kartársunk — csak egy a baja: kissé katonás.

— No, az nem baj, — nyugtattuk meg — hiszen háborus időkét élünk.

— Én sem vagyok anyáma-asszony katonája. Éppen ma délután per-patvaroztunk megint. Még restellem is elmondani, miért volt az egész.

— Ismerjük mi is ezeket, tanító uram — bátorítottam kíváncsiságtól csiklandozva.

— Hát tudják, a nyáron megdöglött a kutyám. Hűséges jószág volt. De kérem husz esztendő hosszú idő! Ezelőtt egy héttel mondom a feleségemnek:

— Hallod-e anyjuk, hozok egy kutyakölyköt az erdőből. Jőfajta farkasivadék.

Sohse hozzon kend; én már hoztattam egyet a jegyzőektől.

— Elképzelhetitek fiaim — folytatta az öreg — hogy meglepődtem, mikor ma reggel, szinte egymásután hozták el mindkét helyről. Meg van a baj: két kutya egy házban.

— Ha csak ennyi az egész, nyugtatja meg mosolyogva társam, — akkor ne nyugtalankodjék tanító ur. Teszünk mi róla.

— Hát már hogyan fiaim?

A tanító néni lépett be. Evőeszközöket szedett elő a szekrényből.

Az öreg ur két szemét egyszerre lezárta. Így akarta hallgatásra inteni beszélni óhajto társamat.

Gyorsan jött, gyorsan el is mult a veszély.

— Most már mondhatod fiam — engedélyezte az öreg.

— Ugy gondolom, tanító ur — magyarázta társam — hogy eltesszük láb alól az egyiket.

— Jaj, azt nem engedem! Nem akarom, hogy az enyém vesszen; ha pedig a másikat tesszitek el, akkor az enyémnek sem lesz maradása.

— Majd csak lesz valahogy; még gondolkodom róla — fejezte be az ügyet őrmestertársam — mikor az ajtóban újra feltűnt a háziasszony kővérek alakja.

— Tanító urak, ha nem haragszanak meg, megteritek. A legényeket is be lehet szőlítani. Számukra a konyhában terítettem. Jút nekik is valami.

Másnap reggel virradat után ébredtem. Gyorsan öltözni kezdtem.

Az öreg tanító ur, mikor nosztét vette ébrenlé-

Fiedler István megyéspüspök vezetésével a nagyváradi egyház- megye ünnepélyesen belépett a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalba

Nagyvárad. Saját tud. Fiedler István megyéspüspök átiratban értesítette Chirila Augustin polgármestert arról az óhajáról, hogy saját magának, papságának és híveinek nevében csatlakozni akar a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalhoz. A beiratkozás ünnepélyes keretek közt a püspöki palotában történt meg. Fiedler István megyéspüspök szombaton délután a püspöki palota szentszéki termébe összehívta a központi papságot, valamint a központi tanítói- és hivatalnoki-kart. Az Ujjászületési Arcvonalba való beiratkozás céljából. Chirila polgármester képviselésében. Jova Gh. városi képviselő jelent meg a palotában és magával hozta a beiratkozás céljára felfektetett könyveket is. A főpásztor a következő beszédet intézte a polgármester képviselőjéhez:

— *Ahogyan a bátor katona siet királyja első szavára a haza védelmére, ugyanolyan alattvalói engedelmséggel hallgatunk mi is Őfelsége hívó szavára, hogy a keresztény hitünk gyakorlásával, a béke és a keresztény igazságok védelmében elősegítsük az ország tartós előrehaladását.*

— *A nagyváradi-szatmári egyházmegye római katolikus papságának és híveinek nevében legnagyobb készséggel sorakozunk az alá a zászló-alá, amelyet Románia nagy királya bontott ki.*

— *Papjaim és híveim nevében csatlakozom a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalhoz és kérem a jó Istent, hogy áldja meg a mi Királyunkat, a magas Uralkodóházat és Romániát.*

— *Fogadja a polgármester úr legkívülőbb biztositását.*

Jova Gheorghe a polgármester nevében meleg szavakkal válaszolt a főpásztor beszédére.

temnek, gyomorerősítővel sietett jöreggelt kívánni.

A tanítónéni is benézett és minden ellenkezésem dacára, kivitte mosdóvizemet. Visszajövet a legényemet is magával hozta.

Láttam a legény arcáról, hogy akar valamit mondani. Megszólítottam:

— Mi az újság, Pista?

— Főhadnagy uramnak alásan jelentem, az éjéka nagy szerencsétlenség történt.

Egészen meglepődtem.

— Csak nem döglöttek meg a lovak?

Pista megreszelte a torkát:

— A lovak agyontapodtak kiet kis kutyát.

A tanítónéni fejéhez kapta két kezét:

— Jaj, a kis kutyám, drága kis kutyám!

— Szegény kis kutyám, — sajnálkozott a tanító ur is. Öreges bajusza alatt hamiskás mosoly cikkázott át.

Alig bírtam a nevetést visszatartani. Erőlködtem részvétet mutatni:

— Ez bizony nagy baj, mondtam sajnálkozást színelve. Mégis nagy csirkefogó az őrmester-kollégám — gondoltam magamban.

Kinosa csend következett.

— Pista — fordultam legényemhez — mit gondolsz, hogyan lehetne helyreigazítani ezt a nagy csorbát?

— Tudok egy megoldást, főhadnagy uram.

— Halljuk, mi lenne?

— A majorban a házigazdámknak tegnap kölyközött meg a vizslája. Hozhatunk hármat is, mert hat kölyke van.

A tanító ur élete párjára nézett.

— Anyjuk, kérte esdeklően — hozassunk azokból a vizslákból.

— Jó, legyen, egyezett bele lemondóan a tanítónéni. — de csak egyet. Két kutya sok egy háznál.

Ezután a központi papság, valamint a tanítói és hivatalnoki kar tagjai valamennyien aláírták a csatlakozási ívet és valamennyien kijelentették, hogy az Arcvonal magyar szekciójába óhajtanak belépni.

MÁRAMAROSSZIGETEN A MAGYARSÁG VEZETŐI ÉRTEKEZLETET TARTOTTAK A NEMZETI UJJÁSZÜLETÉSI ARCVONALBA VALÓ BELÉPÉS CÉLJÁBÓL

Máramarossziget. Saját tud. A máramarosszigeti volt magyar-párt intézőbizottsága dr

Ujabb nagyarányú tömegperek letárgyalására készülődik a szovjet bíróság

Háromezer munkás a vádlottak padján. — Jezsov, az egykori terrorfőnök teljesen lejáratva tekintélyét

Moszkvából jelentik: Nagyszabású szabotázs per kezdődött meg Moszkvában. A per fővádlottja Kozulov, a „Szabadság hajnalá” nevű cukorgyár vezetője, akit azzal vádolnak, hogy bár tudomásul birt a munkások szabotázsáról, mégse büntette meg őket és az ellenszegülő munkások közül egyet sem büntetett meg.

Ezzel összefüggően február 15-ig bezárólag 497 hasonló jellegű perre tüzte kki határidőt Moszkvában. Ezekben a perekben nem kevesebb, mint 3000 munkás a vádlott, akiket fegyelm-

Székely Akos ügyvezető elnök vezetése mellett vasárnap délelőtt a Polgári Kör-ben értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a magyarság teljes egészében belép a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalba és ezen célból dr Székely Akos kéri fogja dr Tita György polgármestert, hogy február 2-án, délután 3-8 óra között egy tisztviselő eszközölje a magyarság beiratkozását.

MUNKALATOK AZ ARCVONAL SZERVEZETI KIÉPÍTÉSÉRE

Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti Ujjászületési Arcvonalának három vezértitkára, *Silvia Dragomir, Cosvateanu és Valcovici* professzor, az Arcvonal megyei tagozati főnökei névsorának összeállításán dolgozik. A névsor elkészítése után a három vezértitkár közös kihallgatáson jelenik meg *Miron Cristea* patriarkaminiszterelnöknél, amely alkalommal megállapítják a Front megyei tagozatainak munkatervét is.

hiány, vagy szabotázs címen vonnak felelősségre. Jelek szerint a várható büntetések igen magasak lesznek.

Moszkvából jelentik: Jezsov, a GPU volt főnöke, aki néhány héttel ezelőtt vette át szovjet folyamhajtási kormánybiztosságot, erről az állásról beadta lemondását. Jezsov Sztalinhoz intézett kérvényében felmentését kéri ettől az állástól, mert állítása szerint a GPU főnökségétől való elmozdítása miatt jelenlegi alantasi őt egyáltalán nem veszik figyelembe.

Hitler hatalmi törekvéseit Nyugat ellen fordítja

A londoni sajtó Németország jövő terveiről.
Külső diplomáciai előkészítés és belső átszervezés Németországban

Londonból jelentik: Hitler vezérkancelár hétfőn éjszaka elmondandó beszéde elé feszült érdeklődéssel tekintenek az angol lapok. A londoni sajtó úgy véli, hogy Hitler bejelentései újabb követeléseit. A *Sunday Times* egyéb állításokkal szemben azt írja, hogy Hitler most már nem keleten fog követelőzni, hanem az 1939 évet Németország számára majd a nyugaton elérendő diplomáciai sikerek jellemzik. Minden jel arra mutat, hogy Németország

nagyszabású nyugati offenzívára készül. Ezt vezeteli be a külföldi diplomáciai előkészítés és a belső átszervezés. A londoni lapok szerint ugyanis a német kormányban is változás áll be. Szó van arról, hogy *Frick* belügyminiszter helyét *Himmler*, a rohamesapatok parancsnoka veszi át, *Göring* pedig hadügyminiszter vagy esetleg *birodalmi kancellár* lesz. Ez utóbbi esetben Hitler a vezéri címet tartja meg magának.

Beran prágai miniszterelnök nyilatkozata kormányának célkitűzéseiről

Brünnből jelentik: Beran csehszlovák miniszterelnök a cseh nemzeti egységes párt brünni gyűlésén ismertette kormányának politikai, gazdasági és szociális célkitűzéseit.

— Ne készítsen senki a legutóbb lefolyt nemzeti szerencsétlenségünk töprengésre és vádaskodásra. E helyett nekünk a jövőben más politikát kell folytatnunk. — mondta Beran — és el kell vetnünk az eddigi jelszavakat, amelyek az országot a tönk szélére sodorták. Meg kell szabadulni az 1918 óta folytatott eszmekör-

től. Csehszlovákia külpolitikailag nem akar elzárkózni, de olyan szerződéseket sem akar kötni, amelyek bármely más állam ellen irányulnak. Főcélunk a jóbarátság mindenkiel és főképpen szomszédainkkal.

— Az ellenségeskedések ideje elmúlt. — fejezte be beszédét Beran. — s eljött a barátságok megkötésének ideje. Számolnunk kell a valósággal, mert csak így következhetik egészséges kibontakozás Csehszlovákia számára.

A sérelmes intézkedések orvoslását kéri a nagyváradi ügyvédek a minisztertől

A nagyváradi Ügyvédi Kamara közgyűlése

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt 11 órakor az Ügyvédi Kamara nagytermében tartották meg az ügyvédi kar rendes évi közgyűlését. Az ülésen, amelyen 183 ügyvéd jelent meg, a fővárosban tartózkodó dr. Zigre Miklós dékán helyett, dr. Bleda László aldékán elnökölt.

Az elnöki megnyitó után dr. Jurca Pál kamarai titkár olvasta fel a titkári jelentést. Beszámolóját II. Károly király újjáépítő munkásságának felemlítésével kezdte és lelkes szavakkal méltatta azokat a törvényeket és intézkedéseket, amelyek az ország népének békéjét, nyugalmát és építőmunkáját biztosítják (az új alkotmány, a büntető-törvénykönyv reformja stb.) Megemlékezett a jelentés a Kamarának az elmúlt évben elhunyt tagjairól: dr. Adorján Ármiról, dr. Böszörményi Emilről, dr. Fehér Mártonról és dr. Moldovan Valérről. A közgyűlés tagjai két perces néma felállással adoztak az elhunytak emlékének.

Kitért a titkári jelentés azokra a sérelmekre is, amelyek érzékenyen érintik az ügyvédi kart. Rámutatott az új bélyegtörvény hiányosságára is.

A közgyűlés elhatározta, hogy felíratot intéz az igazságügyminiszterhez és ebben a sérelmes intézkedések orvoslását kéri.

A pénztári jelentés előterjesztése és az új költségvetés ismertetése következett. A közgyűlés több hozzászólás után elfogadta és megszavazta az új költségvetést.

Dr. Mocan Miklós a segélyalap helyzetét ismertette. Bejelentette, hogy minden rászorult ügyvédet, a lehetőségekhez képest segélyhez juttattak.

Dr. Bleda László elnök bejelenti, hogy dr. Roxin Teodor lemondott választmányi tagságáról. A bejelentést a közgyűlés sajnálattal vette tudomásul.

A különfélék során dr. Simonca György, dr. Jancu Cornel, dr. Zoltán Károly, dr. Soós István és dr. Patzkó Elemér különböző szakkérdésekben szólaltak fel és indítványokat a közgyűlés magáéva tette.

A közgyűlés déli 12 órakor ért véget.

Szívvizsgálat négyezer kilométerről

Rádióon gyógyítottak meg egy súlyos beteget

Százharminc orvosi ambulancia ad rádióon orvosi gyógykezelést

Párizs, január hó.

Dr. Baron, Boulogne-sur-Mer francia városka orvosa rádiogrammon leadott jelentés alapján meggyógyított egy súlyos betegen fekvő matrózt, aki az Atlanti Óceán közepén úszó hajón lett beteg.

Ez a hír az első percben kissé valószínűtlenül hangzik. Pedig nem is az első és nem is a leg súlyosabb esetről szól. Sokkal komplikáltabb orvosi feladat előtt állt a napokban Guido Guida római orvosprofesszor, akit a rádió orvosi központban a Perzsa öbölből hívtak a felvevőkészülékhez. Annak a hajónak, amely a Perzsa öbölből a rádióhívat leadta, rádió telefonja és teletranszmottoros szív és tüdőhallgatója van.

Az olasz orvosprofesszor a római rádióállomásról

fejhallgatóval vizsgálta meg a 4000 kilométer távolságban levő beteg szívét,

s azután megadta a hajóorvosnak utasításait, amelyek alapján meg is gyógyították a beteget.

Ez nem boszorkányság, csupán az orvosi tudomány és technika hallatlan fejlődésének eredménye. Igaz, hogy ahhoz, hogy a szívverést rádióon át pontosan meglehessen hallani, rendkívül csendes légköri tisztaság és nyugalom szükséges. Amde a tünetek rádióon át való bediktálásával e légköri nyugalmi állapotok nélkül is

rendkívül sok esetben mentettek meg betegeket a rádiófelvevővel felszerelt orvosok.

A gyógyításnak ez a módja csak néhány év óta foglalkoztatja az orvostudományt. Az érdekes ötlet Astrid hercegnő házassága alkalmával merült föl. Mint ismeretes, 1926 novemberében a belga királyi család Svédországba hajózott Lipót belga herceg — a mostani belga király, — esküvőjére. Utközben a rádióosztály vészjeleket fogott fel: egy hajó körtáviratban orvost kért, egy fűtő részére, aki súlyos égési sebeket szenvedett.

A belga hajón levő orvos, dr. Bernard megkérdezte Haech rádióosztályt, nem lehet-e addig is, míg az orvostkérő hajóhoz érnek, rádióon megadni miképp részesítsék segélyben a fűtőt?

A rádióosztály erre azt felelte, hogy ennek semmi akadálya sincs és azonnal leadta az orvos utasításait.

Ebből az ötletből alakult ki aztán a rádió útján való orvosi tanácsadás és egy év múlva 1927-ben Belgiából már ingyenes orvosi kezelést kap rádió útján minden hajó, amelyik azt rádióon kéri.

Jelenleg több, mint százharminc ilyen orvosi ambulancia van, a világon. Franciaországnak 5, Angliának 10, Olaszországnak 13, Németországnak 2, az Egyesült Északamerikai Államoknak 31, Kanadában pedig rövidhullámú rádió viszi szét az orvosi tanácsokat a sarkvidéken szétszórtan élő lakosság számára.

Ezt az orvosi rádiószolgálatot most tökéletesíti a Vöröskereszt Egylet. Az egyes hajók kapitányait kis orvosi tankönyvekkel látják el, amikből diagnosztikát tanulhatnak, hogy az egyes betegségek lényeges tüneteit felismerhessék. Ezenkívül nemzetközileg egységesítik a matrózok és hajók orvoságládáját, hogy a legfontosabb orvosságok minden hajón kéznél lehessenek.

Örömmel fogadták előfizetőink ajándékozási akciónkat

Ajándékozási akciónk országsszerte nagy érdeklődést váltott ki s már is igen sok levél érkezik lapunkhoz, amelyben előfizetőink örvendezve fogadják akciónkat, amelyet az alábbiakban ismertetünk:

I. CSOPORT:

Azok az előfizetők, akik tolyó év február hó 20-ig EGY EGÉSZ ÉVRE előre, vagyis 1939. évre kiegyenlítik az előfizetési díjukat, résztvesznek teljesen díjtalanul alábbi nyeremények kisorsolásában:

1. Egy 6 személyes valódi ezüst dessert készlet.
2. Egyhetes nyaralás a Gyilkos-tónál.
3. Egy fényképezőgép.
4. Előfizetés a „Magyar Lapok”-ra egy teljes évre (1940. évre).
5. 1000 lej értékben könyvek tetszés szerinti választásban (a könyvek jegyzékét annakidején kiküldjük).

Ezenfelül 10 előfizető között szétosztunk 1—1 regényt.

II. CSOPORT:

Akik február 20-ig az 1939. évi ELSŐ FÉLÉVI díjukat kiegyenlítik ki. Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy perzsa szőnyeg.
2. Egyhetes nyaralás Püspökfürdőn.
3. Egy női- vagy férfi karóra, esetleg zsebkóra.

Városrendészeti szempontból

Káptalani épületek kisajátítására készül Temesvár városa

— A káptalan álláspontja —

Temesvár. Saját tud. A városrendezés tervei nagy vonalakban még a háború előtt készülték s ezek szerint a Belvárosban többek közt egy káptalani épület, valamint az Irgalmasok kórházával tőszomszédságban lévő Csernojevics-féle bérház lebontásra kerülnek, hogy szélesebb utcák keletkezhessezenek.

Idővel — a legutóbbi években — a város folytatott is tárgyalásokat a képtalannal és az illető bérház tulajdonosával az említett épületek megváltására vonatkozólag. Miután akkoriban az utcák kibővítésének tervét nem valószínűsítették meg, ezek a tárgyalások félbeszakadtak.

Most a városvezetőség egy bizottsága ki mondta, hogy az a két épület forgalmi szempontból akadályt képez és ezért kisajátításuk végett eljárást indít. Ha majd a törvényszék a kisajátítást jóváhagyta, akkor lépnek csak érintkezésbe a háztulajdonosokkal, hogy az érdekeiket megegyezést létesítsenek. Ha nem sikerül megegyezniök, becsles útján állapítják meg a megváltási árat.

Értesülésünk szerint a székeskáptalan hajlandó a kérdéses épületet — a kultuszminisztérium hozzájárulása mellett — átengedni s ezt a hajlandóságot már a régebbi tárgyalások során is kinyilvánította. Mindenesetre azonban megfelelő ellenértékre tart igényt, úgy hogy abba a helyzetbe jusson, hogy más megfelelő épületet szerezzen vagy építhessen. A török világ után újjáépült Temesvár első építkezései közé tartozik az a káptalani épület, amely kizárólag arra szolgált, hogy a székeskáptalan egyik tagjának lakhelyet nyújtson. Ez a szerepe most is.

A káptalan az utóbbi időben csak azért szüntette meg benne a kanonoki lakást, mert éppen nyilvánvaló volt, hogy lebontják s ezért idejében más beosztást igyekezett találni a kanonoki lakásokat illetően.

4. Egy félevesi ingyenes küldése a „Magyar Lapok”-nak 1939. második felében.
5. Gyönyörű kivitelű Eucharisztikus Kongresszusi Album.

Ezenfelül 10 előfizető között szétosztunk 1—1 regényt.

III-IV CSOPORT:

Azok között, akik 1939. február 20-ig bezárólag teljes egészében rendezték az előfizetési díjukat, azaz hátralékban nincsenek. (Ide tartoznak a most jelentkező új előfizetők is, akik legalább háromhavi díjat fennfő időpontig kiegyenlítették) Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy uti neccesaire.
2. Egy álló asztali óra.
3. 500 lej értékben könyvek tetszés szerinti listát megküldjük).
4. Egy villanylámpa (amennyiben a nyerő fahelyen lakna, ahol villany nincsen, ez esetben petroleumfűzővel cserélendő ezt fel).
5. Egy csinos töltőtoll.

A nagyváradi mozgóképszínházak mősora:

DORIAN: PÁRIZSI NÁSZUT.
APOLLÓ: MÁLTAI HÁZ.
CORSO: ULTIMATUM.

Katalonia nagyjelentőségű iparvidéke teljesen a nemzetiek kezére került

Moszkva világsztrájkjal szeretne felelni a spanyol nemzeti diadalokra. — Valenciában makacs ellenállásra szánta el magát a köztársasági párt

Moszkvából jelentik: A komintern Dimitrov elnöke alatt gyűlést tartott, melyen a harmadik internacionálé álláspontját szögezte le Barcelona elestével kapcsolatosan. Az

ülésen résztvett Sztalin is. Az ülésen proklamációt szavaztak meg a világ összes munkásaihoz, melyben felhívják őket arra, hogy kormányukat általános sztrájkra kényszerítsék a spanyol köztársaságiaknak adandó segítség kicsikarása érdekében. Ezt a proklamációt a komintern a világonlevő minden szervezetéhez eljuttatja.

FRANCO CSAPATAI A PIRENEUSOK FELE TÖRNEK ELŐRE

Barcelonából jelentik: A spanyol nemzeti csapatok sikeresen folytatják Calatonia még hirtökbe nem vett részének megtisztítását. Az utóbbi két nap alatt Franco csapatai Barcelonától mintegy 50 kilométerre északra jutottak előre. A csapatok előnyomulásának célja, hogy a Pireneusok hegláncát elérjék. Jelenleg a Manresa-Sabadella-Granollers körzet megtisztításán dolgozik Franco. A tengerparton pedig Yague tábornok csapatai nyomulnak előre és már mintegy 10 kilométernyire megközelítették Gerona tartomány határait.

A lakosság mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadja a bevonuló nemzetieket és az utvonalon, amerre a nemzeti csapatok elvonulnak, mindenütt ünnepi zászlódsz leng. A nemzetiek előnyomulása során sikerült elfoglalni Calatonia teljes ipari vidékét. Elfoglalták Cardona, Elisa de Vall-Vall Romana vidékét és földszabadi-tották Granollers-Mataro-Badalona háromszögöt. A nemzetiek elfoglaltak egy kórházat is, melyben 600 sebesültet és 8 orvost ejtettek foglyul. A kórház lakói bevallották, hogy már több nap óta semmit sem ettek.

Az estramadurai arcvonalon a köztársaságiak ismét támadást kíséreltek meg, de minden siker nélkül, mert a nemzetiek a támadást visszavetették.

AZ OLASZ LÉGIFLOTTA TELJESÍTMÉNYE A KATALONIAI TÁMADÁS SORÁN

A legutóbbi hetek harcainak méreteire jellemző az olasz önkéntes légió hivatalos jelentése. Eszerint az olasz légió repülői a cataloniai offenzíva megkezdése óta 67 ellenséges repülőgépet lőttek le, amelyek közül 20 teljesen elpusztult. Az olasz repülők 1 millió darab robbanó bombát dobtak le, 100 ezer golyót lőttek ki és 8 ezerszer szálltak fel a levegőbe. Ezzel szemben az olaszok vesztesége csupán 5 vadászrepülőgép, 5 halott, 3 sebesült és egy fogságba esett pilóta.

TOVÁBBI KÉTSÉGBEESETT ELLENÁLLÁST HATÁROZTAK EL A KÖZTARSASÁGIÁK

Valenciából jelentik: A Havas iroda jelenti, hogy a köztársaságiak kétségbeesett helyzetük el-

lenére további ellenállásra határozták el magukat. Az elmúlt éjszaka a köztársasági kormányhoz tartozó összes pártok és szakszervezeti alakulatok közös értekezletet tartottak, amelyen beható vizsgálat alá vették a cataloniai helyzetet. Az értekezleten határozatot fogadtak el, amely szerint szigorú intézkedéseket tesznek a még meglévő köztársasági területen a termelés fokozására, hogy az ellenséget megállítsák, bármilyen áldozatokba is kerül.

Ezzel a hírrel van összefüggésben a perignoni jelentés, mely szirt Delvayo köztársasági külügyminiszter ismét nyilatkozott a belháború to-

vább folytatásáról. Delvayo kijelentette, hogy a helyzet ugyan súlyos, de a köztársasági kormány legszívósabb ellenállást határozta el. Most újabb erődítmények kiépítésén és az eddigiek megerősítésén dolgozik a köztársasági kormány, mert — mondja del Vaglio — a spanyol nép minden áldozat árán szembe akar szállni az idegeneknek az országba való beözönlésével.

BARCELONÁBA VISSZATÉR A NYUGALOM

Barcelonából jelentik: A város fölvette a normális napi élet ütemét. A villamosok közlekednek, közszolgálatok működnek és az üzletek újra kinyitottak. A nemzeti hadsereg parancsnoksága megoldotta a lakosság élelmézésének kérdését is. Az élelmiszer cikkeknek árait sokkal alacsonyabban szabták meg, mint ahogy a köztársaságiak uralma alatt volt.

MENEKÜLTEK ÜZÖNLÉSE SPANYOL-ORSZÁGBÓL A FRANCIA HATÁRRA

Párizsból jelentik: Spanyolországból ezrével özönlönek a menekültek a francia határra. Hétfőre virradó éjszaka 600 spanyol titokban akart átszökni, de a francia határőrök 130-at közülük elfogtak. Egy Galan nevezetű ezredes harcra bocsátkozott a francia határőrséggel, melynek egyik csendőrtagját súlyosan megsebesítették.

Anglia megbízottat küld Japánba az angol-japán ellentétek megvizsgálása céljából

Hír szerint Stanley Baldwin készíti elő a kéthatalom közti kiegyezést

Tokióból jelentik: A Kokumin Sinbum c. lap első oldalán nagyérdeklődéssel közölte a londoni tudósítója, ugyanis úgy értesült, hogy a közeljövőben egy angol államférfi utazik Japánba, hogy az angol-japán vi-

szonyt megvizsgálja és japán körökkel tárgyalásokat kezdjen. Hír szerint ez az angol államférfi Stanley Baldwin lesz, aki megbízatást kap az angol-japán viszály elrendezésének előkészítésére.

Prhala tábornok ruszinszkói miniszterré való kinevezésének újabb bonyodalmái

Revai Prágában sem tudta tisztázni a kárpátaljai kormány magatartását. — Prhala nagyszabású visszaéléseket vizsgál Huszton

Prágából jelentik: Mint legutóbbi számunkban már megírtuk, Revai kárpátaljai minisztert berendelték Prágába azok miatt a nehézségek miatt, melyeket a prágai kormány által ruszinszkói miniszterré kinevezett Prhala tábornok hivatalba lépése elé Huszton gördítettek. Revai és Beran cseh-szlovák miniszterelnök másfélórás megbeszélést folytatott, a helyzetet azonban nem sikerült tisztázniok.

Ettől függetlenül ungvári jelentés szerint Prhala tábornok ismét visszatért Husztra, ahol a katonai parancsnokságon rendezte be hivatalát. Prhala működését azonnal meg is kezdte és minden igyekezetét azoknak a panamáknak a kiderítésére fordítja, amelyek Volosin kormánya követelt el. A prágai kormány ugyanis sokmillió csehkoronát adott a

Volosin-kormánynak közmunkák megindítására és a cseh tisztviselők fizetésére. Volosinék azonban a pénzt propaganda célokra költözték el.

A Volosin-kormány körében nagy riadalmat keltett Prhala tábornok vizsgálata és úgy akarják azt feltüntetni, mintha csupán személyes bosszúról lenne szó. Volosin utasítást küldött a Prágában időző Revainak, hogy a vizsgálat ellen a cseh kormánynál tiltakozzék.

Diplomáciai úton szerzik be a magyar állam és a Strasszerék közötti szerződést

Strasszert kihallgatják a május negyedik tárgyaláson

Nagyvárad. Saját tud. Mint annakidején megírtuk a Strasszer-ügyben hétfőre tüzték ki az ítélet kihirdetését. Végleges ítéletet ma sem hoztak, amennyiben utasították az állam ügyvédjét, hogy szerezze be diplomáciai úton a Strasszerék és a magyar állam közötti egykori szerződést, továbbá elrendelte a tábla tanácsa, hogy Strasszert az ügy érdemleges tárgyalásán, — amely május 4-én lesz hallgassák ki a tábla előtt.

Vesebajosoknak nélkülözhetetlen!
Hogyan éljen a vesebajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.
Orvosi tanácsok, diétás utbaigazítások
Ara 95 lei.

Kutaták az északsarki vadonban

Peter Wegener csendkívül érdekes naplója északsarki kutatóútjáról

Berlin, január hó.

A napokban érkeztek haza Berlinbe annak az északsarki expedíciónak a tagjai, amely a Spitzbergák szigetét kutatta ki, többféle igen fontos megfigyelések szempontjából. Az expedíció tagjai között volt Peter Wegener, a nagynevű filmszínész, Paul Wegener fia, Alfréd Wegener Grönland-kutató unokaöccse is. Peter Wegener a sarkvidéki kutatásokról igen érdekes naplójegyzeteket készített, amelyeket alább a következőkben közölhetünk:

Megérkezés a Spitzbergákra

Végre megérkeztünk Hornsundba, a Spitzberga legdélibb csucsára. Heteken keresztül sűrű jégzajlás akadályozta meg a behajózásunkat. Órákon át kísérletezett kis jégtörőnk a kedvező alkalom elcsúszásával. Ha nyugati szél támadt volna, esetleg még jégnyomásnak is kitéhettük volna magunkat a fjordban. De most sikerült a kikötés, a tavaszi szél elhajtotta a jéget, csak egyes táblák uszkálnak még csillogón a napsugárban.

Ott állunk végre a parton. Hatalmas gleccserek vakítják a szemet, köztük meredeken emelkednek a sziklák és hegyek. 4000 kilónyi esomag hever szanaszjjel a parton, de már nekiláttunk, hogy sietve kicsomagoljuk a legszükségesebb dolgokat. A kis piros hálósátrak ott állnak egy elhagyott halászkunyhó mellett. Az antenna drótra is ott húzódik a ház és a bambusz-árbóc között. Hallani az első időjelzést a fejhallgatóval. A parton az időjárásmérő kunyhóját sodronnyal kötötték össze, hogy el ne vigye a szélvihar. A második kunyhót holnap szállítjuk fel egyik hegy tetejére.

Munkába kezd a megfigyelő és a laboratórium

A botanikus nagytóval és netessel fölszerelve, elindul vándorolni, a hydrobiológus elgázítja a fogóhálóját és kivez a fjordra, a térképező és glaciológus (jégszakértő) felmászik a fothedolitjával a gleccserre és a hegyekre, az ornitológus felüti megfigyelő-sátrát. Mindenki teljesen kihasználja a szép idő minden pillanatát, hiszen mindnyájan nagyon jól tudjuk, milyen hamar eszünknek le a felhők, hogy korbácsolja napokon át a vihar a fjord vizét; úgy hogy még a kunyhó elé se lehet kidugni az embernek a lábát.

Gburek és én a halász kamarájában rendezük be a laboratóriumunkat, hogy rögtön nekifogassunk vízpróbáink ellenzésének, mert mi meg óceánográfusok vagyunk. A szél olyan élesen fútyul be a szellőztető résen, hogy deszkákkal kell beszögeznünk. Merev ujjakkal babrálunk a lombikkal. A spirituszláng alig hevíti fel a kis-mennyiségű desztillált vizet.

A kísérletekhez szükséges anyagokat pontosan lemértük már Németországban, itt csak fel kell oldani és vegyíteni őket, de napok telnek el, míg minden rendesen meg is indul.

Legnagyobb csónakunk, a 6 lóerős motoros-vitorlás ott hever a parton, most berendezzük, beépítjük a kötélcsavart és a horgonyt. De máris fekete felhők gyülekeznek a láthatáron. A madarak csoportosan húzódnak a védelmet adó sziklák felé. A viharral együtt megjön a dagály is. Sietve megerősítjük a ládákat és a benzines-hordókat.

Balla Borisz:

A MEGSEBZETT

A kiváló fiatal katolikus író, akinek a Niczky-növendék című regénye annakidején az irodalom nagy eseménye volt, ebben a rég várt nagyvonalú művében a kor jobb lelkeit foglalkoztató lelki nyugtalanságnak ad meglepően eredeti hangot. Hőse Stail báró, aki a lélek örök nosztalgiaitól úgy keresi a megnyugvást és a boldogságot, míg a kegyelem világosságában meg nem látja az igazság egyetlen útját, míg meg nem találja a szerelem sivár kalandjai után a szentéreg nagy és felemelő érzését.

Réval kiadás. Ára füzve 132 lel.

aztán menekülünk a kunyhóba, ahol az éjfél nap ellenére is homály uralkodik.

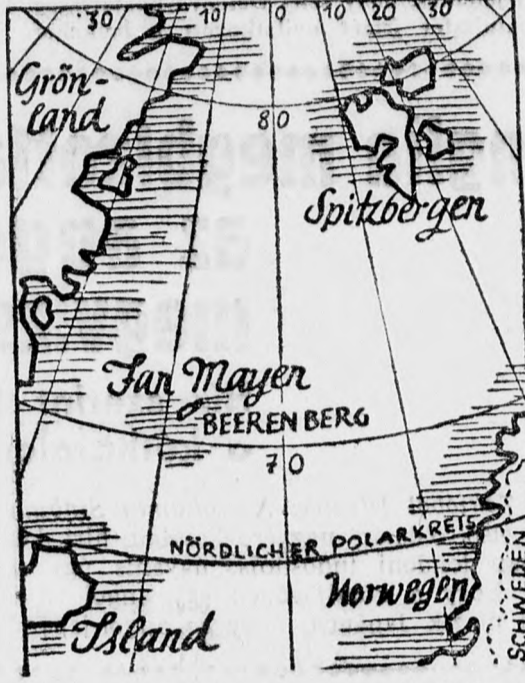
Reggelre tisztán ragyog a nap az égen, a rossz idő nem volt tartós. Lemegyünk a partra. Látnom, hogy Gburek integet.

A nagy csónak!... a vihar!... kiáltja.

Tegnap még itt feküdt a csónak, ma már kint uszkál valahol a fjordon.

Csónakkeresés úszó jégszigetek között

Egyik bajtársammal vízre engedjük kis evezős csónakunkat és végig kutatjuk a fjordot. Kétségbeesetten páznázzuk végig messzlátóval az öblöt, újra és újra csalódást okoz egy-egy csónak-formájú jégdarab. Aztán keresünk tovább. Három

óra múlva ismét oly magasra csapkodnak a hullámok, hogy sietve haza kell térnünk.

Végre meglátjuk a csónakunkat. Szirtek közé szorult. A hullámok úgy dobálják, mint egy dióhéjat és bordái recsegnek erejük alatt. Fent a parton ott állnak a bajtársak és kétségbeesetten nézik ezt a rombolást. Csak egy kicsit tartson még a csónak! Akkor jön az apály és meg lehet menteni. Jó messzire találunk végre egy helyet, ahol ki lehet kötni. Óvatosan haladunk át a szirtek között.

Végre megjön az apály és estefelé elül az erős hullámozás. Nagynehezem kihúzzuk a nagy csónakot a szirtek közül, homokos helyre és onnan hazaevezünk. Az első vizsgálat kilenc leket eredményez a vízvonaltól. A motor hasznavehetetlen, órákon át állott sósvízben. Most nagyjából megfoltoztuk a csónakot és rászerezjük a kis 1 1/4 lóerős motort.

Harc a jegesmedvével

Egyszerre csak jegesmedve bukkan fel a dolgozó emberek előtt. Napok óta követ már bennünket, még éjjel is megtámadta a sátorunkat. Csak hosszas vadászat után sikerült elejteni. Hangtalanul nyulik el előttünk a fjord. Amíg a hőmérő alkalmazkodási ideje eltelik, előveszem a ezájharmónikát; messze hangzik el a dal a víz fölött. Ilyenkor rendszeresen felbukik egy-egy fokú kiváncsi feje. Ujra eltűnik, de szüntelenül ott köröz, egyre közelebb jön hozzánk. A motorburgára is azonnal előkerül, hogy rögtön víz alá is bukjen megint, a lehető leggyorsabban. Csak a hangtalanul vitorlázó jégmadarak maradnak állandó kísérőink.

Ha minden rendelkezésünkre álló palack megtelt, visszatérünk a partra, minden állomást végigjártunk. Hamarosan eszünk valami meleget. A csónakban hamar átfázik az ember. Akkor következik a vegyi meghatározás és a palackok szortírozása, amiket majd otthon Németországban utólag is átvizsgálunk, a sótartalom miatt. Aztán újra előkészítünk mindent az újabb behajózásra, amint csak az idő megengedi, folytatjuk a munkát. Mielőtt megjön az ősz hóviharaival és hajónk eljő értünk, mindent be kell fejezni.

Nyugdíjfizetések Szatmáron

Saját tud. A pénzügyminiszterium rendelete értelmében Szatmáron kedden megkezdik a januári nyugdíjak kifizetését. Illetményét azonban csak az a nyugdíjas kapja meg, aki igazolja, hogy adóhataléka nincsen. A szatmári kifizetések sorrendje a következő: Kedden az első számú adóhivatal reggel 8 órától déli 12 óráig az mu adóhivatal reggel 8 órától déli 12 óráig az 1-600. számú könyvekre fizeti a nyugdíjat. Délután ugyanitt 3 és 6 óra között a 601-1200. számú nyugdíjakat fizetik. A második számú adóhivatal kedden az 1201-1400. délután az 1401-1600. számú nyugdíjakra fizet. Szerdán délután ugyanaz a hivatal a 2000-2300. délután a 2301-2700. számú nyugdíjakra fizet. A pénzügyigazgatóság illetményét folyósítja. A pénzügyigazgatóság kedden az 1-1600. szerdán az 1601-2700. számú nyugdíjakra fizet. A letiltás alatt levő nyugdíjat. Akik valamilyen okból fogva a fenti időben nem jelennek meg, illetményeik átvétele végett, azok részére február 11-én délelőtt 9-10 óra között fizetik ki a nyugdíjat a pénzügyigazgatóság főpénztárából. A vidéki adóhivatalok a hét közepétől kezdve folyósítják a nyugdíjakat.

Nikkelbánya — a meteor által elpusztított őserdő helyén

— Milliók a Hold völgyében —

Newyorkból jelentik: A „Hold völgye“ nem azért viseli ezt a nevet, mintha különösen szépen eszne rá a holdvilág, hanem azért, mert a talaja pontosan olyan képet mutat, mintha valaki nagyítóval a hold felületét nézi. Egyetlen szál fű sem terem meg benne s egyik kráter a másik mellé sorakozik, a völgy tele van barlangokkal, az időjárás pedig esztendőnként ha egyszer ajándékozza meg némi esővel. A Hold völgyének pora fullasztó, kellemetlen, az ember nem tud benne megélni. A völgyben mintha milliónyi gránát csapott volna le egykoron. S a tudósok egytől-egyig igazolják is, hogy valamikor egy hatalmas meteor hullott le itt, szétverte a környéket és az okozta a vidék vizsgálatlan arculatának kifejlődését.

A Hold völgyében, például, egy egész erdő van, de — köből. Megállapították, hogy néhány ezer esztendővel ezelőtt ez az erdőség tényleg létezett, élt, zöldelt, de aztán jött a meteor, melynek hősege megolvasztotta a homokot és sziklakat és ez a massa egyszerűen előntötte a rengeteget. Husz-negyven méter mélyből gyakran hoztak fel már olyan faanyagot, amely az egykori erdőből maradt a talaj alatt.

Egy John Smith nevű ember néhány esztendővel ezelőtt bevette magát a Hold völgyébe néhány lada robbantószerrrel és egy helyen eltávolította a talajfedő lávát. Háromheti munka után ez az ember jelentkezett Ford gépkocsigyárosnál és előadta azt a kérését, kaphasson néhány ezer dollár kutatási célokra, a pénz ellenében olyan nikkelbányát nyit meg, amelynek évi hozama többmillió dollárra fog rugni. Ford nem azért amerikai, hogy az ajánlatot elutasítsa, néhány embert adott Smith mellé s ma Smith egyik igazgatója a Ford-műveknek.

Csak most derült ki, hogy a Hold völgye mintegy huszmillió dollár értékű nikkel rejtteget s ennek a bányászása már régen megkezdődött. Egyöntetűen azt állapítják meg szavazható helyeken, hogy Smith magát a meteort találta meg s ebben lelte fel a hallatlan értékű fémközeteket, sőt olyan fémeket is, melyek teljesen készen, megolvastott állapotban állnak Fordék rendelkezésére.

A meteor kibányászása nyolc-tíz esztendőig tart még és Ford legújabbban egész munkáltsági-kat küldött a Hold völgyébe, hogy az értékes fémeket minél előbb kihozhassa a láva alól.

Lippay Lajos dr

A titokzatos Keleten

Sok képpel, díszes kötésben 145 lel.

E gyönyörű könyvben elvonul és feltárul előttünk Bombay, Colombo, Singapore, a Fülöp-szigeteknek színes világa, Shanghai, Kambodzsa és Sziám. Nagy értéke, hogy az író nem tudó képet fest róluk, hanem megvilágítja bennük a régi és új civilizáció lelkét, egész szellemtörténetét, élő embereivel, történelmével, vallásrendszerével, büneivel és erényeivel együtt. Mindent megírt, mindent megírt, minden problémára van válasza s őszinte ott is. (A könyv igazságait kell megmondania.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, fél évre 500, negyed évre 225, egy hónapra 75 lejt.
Magyarországon: Egész évre 90 P, fél évre 50 P, negyed évre 25 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északkeleti, keleti szél, sok helyen köd, havaseső, hó. A hőmérséklet alig változik.

MIHÁLY NAGYVAJDA VÉGIGNÉZTE A BUCURESTI NEMZETI SZÍNHÁZ DÉL-UTÁNI ELŐADÁSÁT. Mihály nagyvajda Tamaceanu alezredes és ilie Radu őrnagy kísérelében megjelent vasárnap a Nemzeti Színházban, Alexandru Havela „Vlaicu Voda” című történelmi drámájának délutáni előadásán. Megtekintette Mihály nagyvajda vasárnap délután az Oteteleसानु jeppályán a kerületi műkorcsolyázók, köztük Ileana Moldoveanu és Fredi Feraru bajnokok mutatványait is.

Zürichi zárlat. Párizs 11.73 háromnegyed, London 20.72, Newyork 44.3, Brüsszel 74.90, Milánó 23.30, Amsterdam 237.55, Berlin 177.85, Szófia 54.0, Prága 15.15, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucaresti 34.0.

A láradságot az izmokban felhalmozott mérgek okozták. Diana sóborszesz bedörzsölés felelősként.

Megfellebbezték a felsőbányai alpolgármester kinevezését. Saját tud. Ismeretes, hogy Nagybányára és Felsőbányára nemrégiben alpolgármestereket neveztek ki. A két bányavárosban — a kinevező okirat szerint — az alpolgármesterek a kisebbségi magyarságot képviselik. Tekintettel azonban arra, hogy Szabó-Badoneanu Andrei, Felsőbányai alpolgármestere nem tekinthető olyannak, aki a város magyar lakossága nevében jár el, a felsőbányai magyarság részéről tiltakoztak az új polgármester kinevezése ellen. Szabó-Badoneanu végül dr Pop Traian főszolgabíró a magyar részről elhangzott tiltakozásokat nem vette figyelembe, a magyar lakosság nevében Puskás Ferenc és Kozák János illetékes helyen megfellebbezték az alpolgármester kinevezését. A fellebbezésben kifejtik, hogy ha a belügyminiszterium Felsőbányára magyar nemzetiségű alpolgármester kinevezését rendelte el, akkor a magyar lakosság köréből válasszák ki az alpolgármestert, mint ahogy azt Szatmáron és Nagybányán tették.

SZABÁLYTALANSÁGOK ELKÖVETÉSE UTÁN A VONAT ELÉ VETETTE MAGÁT EGY TISZTIVISELŐ. Bucaresti. Saját tud. Contantából jelentik: Ghizberg, a Romano Americana Társaság főtisztviselője Murfaltar állomáson a vonat elé vetette magát, amely darabokra tépte. Tetteinek oka az, hogy a kivíteli nyilatkozatok illetékesénél nagy szabálytalanságokat követett el.

Hivatalos közeg megsértéséért és engedetlenség miatt eljárást indítottak egy előzetes letartóztatásban lévő csiki gazdálkodó ellen. Csikezeredából jelentik saját tudósítónk. Becze Gergely csikkarfalvi legényt a csendőrség a múlt évben letörzses lopás gyanújával letartóztatta és a vizsgálóbíró előzetes vizsgálati fogságot rendelt el ellene. Becze a fogházban, féktelen természete miatt, igen sok ízben összeütöközt a fogház szabályai-val és a igazgatóság kénytelen volt megtorló lépéseket tenni ellene. Amde az elkövetés, sőt a zárka, kedvezmények megvonása mégsem javította meg, sőt annál önféjűbbé tették. Végül is Giurgiuveanu fogházigazgató kénytelen volt az ügyészséghez jelentést tenni. Azzal vádolja Beczét, hogy megsértette Stelian Dumitru fogházort és megtagadta az engedelmességet. Ilyen esetekre vannak megtorló intézkedések az új büntető-törvénykönyvben és így, az ügyészség vádirata alapján, a feljelentés adatainak elfogadása után, Beczére hathónapig terjedhető fogház vár.

Adomány. Özv. Moldoványi Antalné részére Asztalos Istvánné, Brassó, küldött 80 lejt. Eljuttattuk.

Halálozás. Tordán életének 68-ik évében rövid szenvedés után elhunyt özv. Schedivetz Rudolfné Csiky Sarolta. Temetése általános nagy részvét mellett ment végbe. Halálát testvérei: Csiky Gyula és Csiky Lajos tordai kereskedők, kiterjedt rokonsággal együtt gyászolják.

KIVÉGEZTÉK A LENGYELORSZÁGI LELKÉSZ GYILKOSAIT. Poznánból jelentik: Tegnapp megdöntött Sterich lelkész gyilkosának kivégzése. Mint ismeretes egy Novák nevű egyén, néhány hónappal ezelőtt a templomban az oltár előtt politikai bosszúból lelőtte Sterich lelkészt. Novákot halálra ítélték, de ő kegyelemért folyamodott, amit azonban a köztársasági elnök elutasított.

A bucaresti Magyar Diákkotthon egyik megteremtőjét ünnepelték 25 éves papi jubileumán. Bucaresti. Saját tud. Bucaresti magyar társadalma vasárnap ünnepelte Kányádi Béla református lelkészt 25 éves papi jubileuma alkalmával. Délután 6 órai kezdettel templomi ünnepély volt, amelyen a református egyház és egyesületei, továbbá a bucaresti protestáns egyházak nevében elhangzott üdvözlő beszédek méltatták az őszmagyarság érdekében is nagy munkát kifejtő lelkész érdemeit. A templomi ünnepély után 140 terítékes bankett volt a református iskola nagytermében. Az ott elhangzott pohárköszöntők során a bucaresti vendükközönok, mint a Magyar Diákkotthon egyik megteremtőjét és a bucaresti magyar diákság irányítóját üdvözlötte Kányádi Béla lelkész. A díszvacsorán a katolikus magyar társadalom egyik képviselője is melegen méltatta a kiváló lelkész munkásságát.

KIESETT A ROBOGÓ AUTÓBUSZBÓL EGY KISFIÚ. A KEREKEK HALÁLRAGÁZOLTÁK. Brassó. Szombaton este megdöbbentő szerencsétlenség történt az itteni repülőgépgyár közelében. A szerencsétlenség áldozata Răducanu főhadnagy négyéves Mircea nevű fiacskája. A kisfiú ugyanis, aki szüleiivel együtt egy túlszűfolt városi autóbuszba szállt, útközben kiesett a társasgépkocsiból. Az autóbussz kerekei halálragázták. A vizsgálat a szerencsétlenség ügyében még nem fejeződött be, annyi azonban bizonyos, hogy ha a város modernebb, befelé nyíló ajtójú gépkocsikat helyezne üzembe, a katasztrófa nem történt volna meg.

Katonai jelentkezések Nagyváradon. A tartalékos tisztek jelentkezése a következő sorrendben történik: K betűsök január 31—február 1-én. M betűsök február 3, 4, 6-án. N betűsök február 7—8-án. O betűsök február 10-én. P, Q betűsök február 10, 11 és 13-án. — Legénységi állományban levő tartalékosok jelentkezése: Január 31-én az 1926. évfolyambeliek A-től M-ig. Február 1-én az 1926. évfolyambeliek N-től Z-ig. Február 3-án az 1925. évfolyambeliek A-től M-ig. Február 4-én az 1925. évfolyambeliek N-től Z-ig. Február 6-án az 1924. évfolyambeliek A—Z-ig.

Betörők véresre verték egy munkást, aki letenérte őket. Nagyvárad. Saját tud. Sós József Axenta Sever-u. 5. szám alatt lakó munkás a napokban, amikor hazatért lakásába, az ajtókat nyitva találta és amint a szobába belépett, két ismeretlen egyén rátámadt és véresreverték. Alkulsos betörők lehettek, mert a szegény munkás minden értékesebb holmiját összeeszedték és magukkal vitték.

Sziget közelében súlyos gépkocsiszerencsétlenség érte Ruszinszko miniszterelnökségi propaganda főnökét

Leszakadt egy rozoga fahíd a bálból hazatérő társaság alatt

Bucaresti. Saját tud. Vasárnap hajnali négy órakor gépkocsiszerencsétlenség történt Máramaroszigettől mintegy 15 kilométerre. Sapauta és Técső községek között, amelynek a propandafőnöke Ruszinszko miniszterelnökségi propandafőnöke. Komarinszki, továbbá ennek felesége és sofőre estek áldozatául.

Szombaton nagy Vöröskereszt-bál volt Máramaroszigeten, amelyre meg volt hívva Komarinszki a feleségével és kívülük még néhány csehszlovák tiszt, akik szombat este kilenkor érkeztek Husztról Máramaroszigetre, gépkocsikon. A ruszin társaság hajnali négy órakor akart visszatérni Pusztára, ugyancsak

Tizenhét betörést követett el Nagyváradon öt kiskoru. Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség hosszas nyomozás után őrizetbevett öt kiskoru váradai egyént, akik 18 helyen betörték és nagymennyiségű ólomcsövet lopkodtak össze.

Két marasztaló ítélet gondatlanságból okozott tüzvész miatt. Csikezereda. Saját tud. Több évvel ezelőtt egy novemberi éjszaka kigyulladt és leégett Erős Gergely gyergyószentmiklósi gazdálkodó csüre és istállója. Gondatlanság miatt indult eljárás a székely gazda, valamint özv. Kémenes Bajnáné ellen. A bíróság mindkettőjüket egy-egy hónapi elzárásra ítélte. A csiki vadásztársaság Alosikon, Uzvölgyben, vadászhatást írt ki és felügyeletével Cziriák Józsefet bízta meg. Egyik éjszaka a vadászhatást leégett. Megállapítást nyert, hogy a vadászhatást felügyelője gondatlansága miatt keletkezett a tűz és ezért a bíróság Cziriákot ugyancsak egyhavi elzárásra ítélte.

Converziós hirdetések, mérlegek, közgyűlési meghívók, árverési hirdetések és bármilyen hivatalos és magánhirdetések terminusra való megjelentetését vállaljuk a Monitorul Oficial, Corespondenta Economica, Buletinul Bancar bucaresti és a Buletinul Justitiei című hivatalos lapokban, vagy bármely bucaresti lapban. — Árjávalattal szívesen szolgál, kívánatra személyesen felkeressük.

RUDOLF MOSSE S. A. oradeai fiókja.
Parcul Traian 6. Telefon 35-93.

Mennyi fizetést kapnak Torda város polgármesterei? Torda. Saját tud. Abból az alkalomból, hogy Tordának már mindkét polgármestere elfoglalta állását és megkezdte működését, a gyulafehérvári királyi helytartóság határozatával mindkét polgármesternek megállapította fizetését, még pedig Torda megyefővárosi és fűrdővárosi jellegre való tekintettel a következőképpen. A polgármester havi fizetését 15.000 leiben, az alpolgármesterét 9000 leiben állapították meg. Ezen fix-illetményekhez még a megfelelő családi pótlékok és lakbérek is járnak.

A nagyváradai Közgyűzői Kamara közgyűlése. Nagyvárad. Saját tud. A Közgyűzői Kamarához tartozó közgyűzők, szombaton délután 6 órakor a város háza kis tanácstermében megtartották évi tisztújító közgyűlésüket. A közgyűlésen, amelyen nagyszámban jelentek meg a Kamarához tartozó közgyűzők, Candrea János elnököt. A közgyűzői Kamara elnöke megnyitotta beszédében rámutatott azokra a nehézségekre, amelyekkel a közgyűzők küzdenek. Az elnöki megnyitó után felolvasták a múlt évi működéséről szóló jelentést, majd a zárszámadások ismertetésére került sor és azt tudomásul vették. A jövő évi költségvetés és az új tagsági díjak elfogadása után megválasztották a Közgyűzői Kamara új vezetését. Elnöknek nagy lelkesedéssel újból Candrea Jánost választották meg. Választmányi rendes tagok: dr Haragus István, dr Popoviciu Enea Nagyvárad, dr Moldovan János Eled és dr Pogăcius János Szatmár. Póttagok: dr Dumbrăveanu János Margitta és dr Pop Victor Ermişlyfalva. A fejelemi bizottság tagjai: dr Hica János Nagyvárad és dr Ancean Valér Zsibó. A közgyűlés befejezése után a közgyűzők társasvacsorára jöttek össze a Kék Macska étteremben.

Temetés. Dr Solyom Kálmán alpolgármester édesanyja, Solyom Károlyné szül. Maróthy Erzsébet 82 éves korában Papfalván elhunyt. Temetése hétfőn délután volt. (Erdélyi „Concordia”.)

autókon. Az első kocsiiban ült Komarinszki propandafőnök a feleségével. Sapauta község után azonban, egy

rozoga fahídon kellett keresztül menniük, amely leszakadt alattuk s a gépkocsi a három méter mély patakmederbe zuhant. A kocsi összeeszedett, a bennülők pedig súlyosan megsérültek.

Komarinszki és a felesége fejükön sérültek meg, a sofőrnek pedig lába tört el. A máramaroszigeti kórházba szállították őket.

Szakemberek és a fővárosi sajtó jelenlétében mutatják be a jövő héten Bucurestiben Demkó Pál zseniális fűtőkészülékeit

Ismeretes olvasóink előtt az az országhatáron túl is feltűnést keltett fűtőberendezési találmány, amelyet Demkó Pál, nagyváradi vízvezeték-szerelő ötlete hozott létre. A találmány iránt — mint közöltük — a Munkakamarák Unióján keresztül, a munkaügyi minisztérium is érdeklődött és úgy döntött, hogy a találmányt kiküldi a new-yorki vilákiállításra.

Mint most értesülünk, Demkó Pál, a fővárosi

hatóságok és szakkörök felkérésére Bucurestiben is bemutatja fűtőberendezési találmányát, amely szakemberek véleménye szerint, forradalmi újítást hoz be a fűtés terén. A bemutatást keddre tervezték, amelyben a hatóságokon és szakembereken kívül, a fővárosi sajtó is részt vesz.

Végül itt írjuk meg, hogy a találmány iránt legújában London is érdeklődik, ahonnan az új fűtési rendszer leírását kéri.

Lopott, megverték, felakasztotta magát. Brassó. Saját tud. Gödri Árpád 16 éves kereskedő tanuló, szombaton este a Cargaiale 1. sz. alatti ház padlásán, felakasztotta magát. Mire tetét észrevették, halott volt. A vizsgálat megállapítása szerint a fiatal fiút, aki 1600 lelt elköltött a cég pénzből és ezért a főnöke megverte és elkergette. Valószínű, hogy emiatt dobta el magát az életet. Az ehhez hasonló cselekedetekért elsősorban a szülő felelős, aki nem részesíti gyermekét kellő erkölcsi nevelésben.

Ismét megkezdődik az egészségügyi hadjárat. Aradról jelentik: Aradváros egészségügyi hivatalához értesítés érkezett az egészségügyi minisztériumtól, hogy 1939 április elsejétől ismét megkezdődik az egészségügyi hadjárat. Az egészségügyi minisztérium felkérte a főorvosi hivatalt, hogy tegye meg az előkészületeket a nagyüzemi egészségügyi kezdeményezés érdekében. Az egészségügyi hadjárat április elsejétől július elejéig tart.

UJABB NAGYARÁNYU FÖLDCSUSZAMLÁS BUZAU MEGYÉBEN. Bucuresti. Saját tud. Buzau megyében újabb nagy földcsuszamlás történt. Nedoias közepén a földcsuszamlás teljesen betömte a Basca folyócska medrét, úgy hogy az olvadás következtében megáradt folyó a szántóföldeken át keres új medret magának. A vasúti összeköttetés is megszakadt emiatt Nedoias és a szomszédos Guramilei község között.

A MAGNA CHARTA, MINT VILÁGKIÁLLÍTÁSI TÁRGY. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” értesülése szerint az angol kormány elhatározta, hogy a Magna Charta eredeti példányát kiküldi a new-yorki vilákiállításra. Ezzel a gesztussal az angol kormány meg akarja peccsételni azt a szoros barátságot, amely a két nemzet között fennáll. Mint ismeretes, az angol Magna Charta 1215-ből származik és Európa legrégebbi alkotmánylevelé. Ez az alkotmánylevel mindössze hét évvel idősebb, mint a magyar alkotmánylevel, amelyet II. Endre 1222-ben arany-bulla néven adott ki.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

A máramaroszigeti Katolikus Leányklub teastélye. Saját tud. Vasárnap este 9 órai kezdettel a máramaroszigeti Katolikus Leányklub a Katolikus Kör nagytermében jolsikerült tánccal egybekötött teastélyt rendezett. A teastély a legjobb hangulatban a reggeli órákban ért véget és úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. A zenét a Kolping Legényegylet zenekara szolgáltatta.

A brassói Kolping Legényegylet tornaszabálja az idén is a legteljesebb siker jegyében zajlott le. A műsor keretében 30 tornász, névezérint: Ady Zoltán, Bogdán József, Bucsi Károly, Csűrös Jenő, Förszter Balázs, Incze András, Kelemen András, Kelemen Dénes, Kontz Albert, Nagy Lajos, Nagy Albert, Preisner Pál, Rátz József, Tóth Jenő, Veres Sándor, Barabás Olivér, Baláska Károly, Bardócz Márton, Blum Károly, Gál Ferenc, Imreh József, Kakasi József, Kovács László, Lőrincz Balázs, Nagy József, Stája Ovidius, Szalassy Zoltán, Schuffer Antal, Tóth Lajos, Venzel Albert mutatta be ügyességét a különböző tornaszereken. A pompás műsort tánc követte, amely hajnalig tartott. Az estély nagyszerű megrendezéséért a tevékeny rendezői gárdát — élükön Ady Zoltán, Apor György és Förszter Balázs főrendezőikkel — illeti a dicséret. De kivette a munkából a részét a tornaszakosztály egész vezetősége. Vitély Balázs elnök körültekintő irányítása mellett.

Páratlan siker jegyében zajlott le a szalontai farsangnyitó katolikus bál

Nagyszalonta. (Kiküldött tudósítónktól.) A nagyszalontai farsangnyitó bált nem sorolhatjuk szürke hírként a hasonló természetű mulatságokról beszámoló rovatba. Ennek a kis városnak aránylag csekély számú katolikus-sága ezzel a mulatsággal adta bizonyítékát igazi gerinces katolikus öntudatának, áldozatkészségének és ügyszeretetének. Valóságos zászlóbontó manifesztációja volt ez a mulatság a szalontai katolikusoknak. A Redut nagytermében ott láttuk a katolikus vezetők és híveinek kívül a helyőrségparancsnokság képviselőjét, valamint Szalonta és a vidék előkelőseit felekezeti különbség nélkül.

Dr. Bánáss László tb. kanonok, esperes, a szalontai katolikusok közkedvelt plébánosa üdvözölte megleghangú megnyitóbeszédében a megjelenteket. Várad vendégszereplők léptek ezután a színpadra. Sándor Edit kellemes mezoszopránján izléssel válogatott énekszámokat adott elő. Kéry Olga mesterien játszott néhány szép hegedűszólót. Mindkettőjüket P. pity Ida kísérte zongorán. A váradiai művészi műsor-számaik szünni nem akaró tapssal ünnepelték a hálás közönség. A szalontai katolikus műkedvelők mutattak be ezután két vidám egyfelvonásos vígjátékot, a Remete szerencsés-jét és a Ne hazudj című kedves kis színdarabokat. A szereplők, név szerint, Gheorgescu Pál, Neszmírak Ilus, Mayer László, Jurgovszky Aladár, Mezey Mária, Bocsinzky Béla, Mezey József és Schwoy Jolán, valamennyien szívvel-lellekkel játszották szerepüket és méltán megérdemelték a közönség lelkes ünneplését. A színdarabok betanítása és rendezésében nagy segítségére volt a plébános úrnak Csoma István tanító.

A műsort ragyogó hangulatu, világos hajnalig tartó táncmulatság követte. A tiszta jóvedelmet a szegények segélyezésére fordítják.

DOHÁNYZIK?

Olvassa el feltétlenül!

Az erős dohányzás következményei

c. értékes munkát.

A tartalomjegyzékből: A dohányzás. A dohány, mint mérgező. A heveny nikotinmérgezés. A dohányzás, nehéz légzés, szívrohamok. Az idült nikotinmérgezés. A nikotin és vércukor. A gyermek és a dohányzás. A szem. A légzőszervek és a dohányzás. A dohányzás és a rák kérdése. Az emésztőszervek (gyomor, bél) és a dohányzás. A nő fajtenntartó értéke. Az idegrendszer és a dohányzás. Kéz- és fejremegés. Elmezavar, zörögés, fejfájás, álmatlanság. A dohányzás kozmetikai következményei. Az erős dohányzásról való leszokás vagy ennek mérséklése. Akaratkifejtés. Az erős dohányzás artalmának csökkentése stb. Irta dr. Somogyi Béla. Ára 35 lei.

A vármegyei tisztviselőikar bucsúja Chirila Augustin polgármestertől

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt a vármegyei háza nagytermében tartották meg Bihar-megyei tisztviselőkarának közgyűlését. Este 300 terítéses banketten búcsúztatták el Chirila Augustin volt alispánt, Nagyvárad városának polgármesterét. Georgescu Dumitra ezredes-megye-főnök öfelségét II. Károly királyt üdette. Avram Nicolae vármegyei főjegyző Chirila Augustin érdemeiről szólott és utalt arra a tisztviselői együtetésre, amely a polgármester legfőbb érdeme, Surlea Traian dr. tenkei főszolgabíró, a főszolgabírói kar, A. Popescu a biharmegyei jegyzői kar, Vancea Sabin a Szamos-tartomány fiatal tisztviselői karának, Filip Ioan tartományi ügyosztály-főnök, a tisztviselői kar, Isaiu Dumitru szentjohi jegyző az országos jegyzői kar nevében köszöntötték, Gherman Victor dr. alpolgármester pedig a jóbarátok lelkes odaadásáról biztosította Chirila Augustint. Az ünnepségen résztvettek a román hölgyek jótékony egyesületeinek képviselői is. Chirila Augustin meghatott szavakban mondott köszönetet az ünneplésért: — Azt tettem, amit minden tisztviselőnek tennie kell. Dolgoztam a király és a haza dicsőségére és a haza megőrzésére.

Az ünnepi vacsora a késő hajnali órákban ért véget.

A pénzbeszedőkre vetették magukat a bánsági tolvajok

Eltűnt 32.000 lei két bank között

Temesvár. Saját tud. A Kandia Cukorgyár Szikora Mihály nevű pénzbeszedője megjelent a Temesvári Bankban, ahol harminckétezer lelt vett fel. A pénzbeszedőnek ezt az összeget egy másik pénzintézetbe kellett volna vinnie, hogy ott befizetést végezzen. Rendeltetési helyére érkezve, ijedten vette észre, hogy

a harminckétezer lei eltűnt.

A pénzbeszedő kerékpáron tette meg az utat s amikor megállapította, hogy nincs meg a pénz, aktatáskáját nyitva találta. A rendőrség azon a nézetben van, hogy Szikora elvesztette a harminckétezer lelt. Azonban nincs kizárva, hogy azt ellopják tőle, még pedig olyan ügyesen, hogy észre sem vette.

Rájár a rud a pénzbeszedőkre. Még csak nem is olyan régen történt, hogy egy másik pénzbeszedőt fosztottak ki, — hogy pedig abban a bankban, ahol alkalmazásban állt. Akkoriban Tábor Mihály, a Nagyszabeni Takarékszövetészes pénzügyi fiókjának pénzbeszedője vett fel valahogy a bank megbízásából, ötvenegyezer lelt. A pénzt szerencsésen be is hozta a Nagyszabeni Takarékszövetészes. Azután asztalhoz ült, hogy az inkasszált pénzt meg egyszer megolvassa és a bankjegyeket rendberakja.

Miközben minden figyelmét a pénzre összpontosította, két izben is megessét, hogy valaki szolt hozzá. Látszólag a takarékszövetészes ügyfele, aki egy padon várakozott. Tábor fel sem nézett a pénz mellől s az illetőt egy kis türelmevel intette.

Mikor aztán befejezte a pénz olvasását s egy-két lépésre távozott, hogy magához vegye a kaspáját, ellopták az ötvenegyezer lelt. Ugylátszik, a tolvaj már akkor figyelte, amikor a pénzt felvette és aztán nyomon követte s ott settenkedett körülötte, míg elérkezettnek látta az alkalmas pillanatot a cselekvésre. Tényelg csak egy pillanatról lehetett szó — s amellet ügyeskezű, gyakorlott tolvajról. Tábor Mihály pénzbeszedő akkoriban abba a furcsa helyzetbe került, hogy a rendőrség elő kellett adnia: még beszélt is a tolvajjal, de nem emlékezhetik az arcára, mivelhogy azt nem látta, mert nem zavartatta magát a pénzolvadásnál.

Hiába is rakták elébe a bűnözők fénykép albumát, egyre csak azt hajtogatta:

— Hallottam őt, de nem láttam...

Amikor a tolvajok olyan vakmerőek, mint a Tábor esetében, valóban nem lehetetlen, hogy a Szikora pénzbeszedő pénzét is már akkor lopták el, amikor azt a bankban felvette, vagy amikor felkapott a kerékpárjára. A lopás természetesen úgy történt, hogy a szegény pénzbeszedőnek fogalma sem volt róla...

KÖZGAZDASÁG

Maros és Udvarhely megyéket is bevonja nemesfém kutatási körébe egy fővárosi nagyvállalat

Csikzerda. Saját tud. Megemlékeztünk már arról, hogy a bucaresti „Concordia Aurifer r. t.” nagytőkés vállalat nemes fémek kutatására kapott engedélyt, egyelőre Csik megye részére. A hatalmas tőkeérdeklődés állandó székhelyét Gyergyóujfalunál községben állította fel és kiterjedt hivatali, műszaki és tudós személyzettel, különösen a nyári időben, hatalmas munkát végzett, ami a gyergyói medence leszegényedett munkásainak igen jó kereseti alkalmat nyújtott. A munka most a téli hónapok alatt érhetően nem folyik olyan iramban, mint máskor, azonban a tisztviselők most készítik a tavaszon meginduló erőteljes munkára szerelendő gépek, gépházák és más műszaki berendezések terveit.

Ugy látszik, hogy a nemesfém utáni kutatás jó üzletnek bizonyul, milliós befektetésekre és nagy személyzet tartására. Ezt az is bizonyítja, hogy a „Concordia Aurifer r. t.” Maros- és Udvarhely megyékre, valamint az egész Székelyföldre

re kiterjeszti kutató munkáját. Ebben az esetben nyolcvanezer hektárnál nagyobb terület kerül kutatás és kihasználás alá.

Akkor nyilváníthatnánk szinte örömmel a nagyszabású terv és munka fölött, ha azt az érdekelt székely közbirtokosok, saját hasznukra tudták volna megcsinálni. Ez mintegy tizenöt évvel ezelőtt nem is ütöközt volna leküzdhetetlen akadályokba, mert a hatalmas fakonjunktúra idején a megfelelő tőkét össze lehetett volna hozni. Megyebeli székely szakemberekben sem lett volna hiány, ha az ország más részéből is kellett volna elszármazott munkaerőket alkalmazni. Most azonban, ez a terv még szövetségi uton sem volna megvalósítható. Meg kell tehát elégednie az illetékes és vagyonhoz jogosult székelyeknek azzal, ha a munkálatokban mint egyszerű munkások résztvehetnek és ezzel feljövű hatják életszínvonalukat valamennyire.

Szatmáron minden szakmából két céhet alakítanak

Szatmár. Saját tud. A kisiparos unió a céhek felállításáról szóló törvény értelmében a törvényben megjelölt legszélső határidő: január 15-ig tagjai részére, szabályszerű módon, megalkototta a céheket. Az erről szóló jegyzőkönyveket már fel is küldték a felsőbb hatóságokhoz. Az iparosok példáját a magántisztviselők is követték.

Az érdekelték körében nagy feltűnést keltett az a hírdetmény, amelyben a munkakamara helyi vezetősége most három egymást követő napra, gyűlésre hívta össze az iparosokat és magántisztviselőket. A gyűlés egyedüli tárgysorozata a céh megalakítása. Az előterjesztelen megjelent Major Andrei, a kisiparos unió helyi csoportjának elnöke, aki tiltakozott, hogy céhalakuló gyűléseket tartanak, mivel úgy az iparos, mint a magántisztviselő céhe már megalakult.

A gyűléseket ennek ellenére összehívták. Ha a céhek másodsor is megalakulnak, a felsőbb fórumok döntenek, hogy a kettő közül melyik marad meg.

Máról-holnapra megrágult a kávé

Temesvár. Saját tud. A kávé árát, látszólag minden előzmény nélkül, felemelték. A közönség egy része talán csak úgy lett rá figyelmes, hogy cukrászdában, amelynek legnagyobb forgalmi cikke a fekete kávé, ennek árát hat leíról hét leíre emelték fel. (Nagykávéházban tizennyolc leibe kerül egy pohár fekete!) Beavatott helyen arról informálnak, hogy a kávé, de egyéb cikk is, amelyet angol valutában kell megfizetni, megrágult az angol font szabadforgalmi árnak drágulásával párhuzamosan. A font a Nemzeti Bankon kívüli forgalomban — s ez a legális forgalom az importőrök számára, akik ezt a valutát bizonyos cikkeket exportálóitól szerzik — az utóbbi időben egyre drágult s ma már 1000 leiről 1400, sőt 1800 leire emelkedett. A közönség a kávé árnak fokozatos emelkedését nem érezte meg eddig, mert régebből való kávékészletek voltak a raktárakban. A kávé átlagára — nagykereskedelmi forgalomban — 125, illetve 130 leit tett kis ez most 15—20 leiel emelkedett. Kiskereskedelmi forgalomban, ahol nem nyerskávéről, hanem pörköltkávéről van szó, s ahol a pörkölés következtében husz százalékos súlyvesztésget is betudni kell, az eddigi 180—220 leies árak 24—30 leiel emelkedtek. Ezek az árak közepes kávéra vonatkoznak. A drágább, illetve finomabb kávék ára aránylagosan megrágult.

A Munkakamarák Szövetsége nincs megelégedve a munkakamarák működésével

Tevékeny részt kell venniük a munkakamaráknak az iparosság megszervezésében

Bucuresti. Saját tud. A munkakamarák ténykedését több ízben tettük bírálat tárgyává s megállapítottuk, hogy azok nem szolgálják teljes mértékben az iparosság érdekeit. Valahányszor ezt a megállapítást tettük, mindig az elfogultság vádjára ért, holott a bírálat mindig konkrét esetekből kifolyó és tárgyilagos volt. Ezt igazolja a Munkakamarák Uniójának a napokban érkezett átirata, amely közli, hogy nincs megelégedve a munkakamarák működésével, mert nem támogatja a dolgozó réteget ama törekvésében, amellyel céhekbe akar tömörülni.

A munkakamarák vezetőinek volna kötelessége — írja a továbbiakban. — hogy a munkásság és iparosság szervezkedését támogassa és egyengesse útját a céhekbe való bekapcsolódásra. Ezzel szemben a szervezkedés nagyon nehézkesen megy, ami azt bizonyítja, hogy a kamarák nem nyújtanak segédkezet a szervezkedéshez.

Az átirat utasítja az ország minden egyes munkakamaráját, hogy vegyenek aktív részt a szervezkedésben és minden céh alakulására delegáljanak egy-egy kamarai tanácsost, aki a szükséges útbaigatásokat megadja, hogy ezzel is megkönnyítsék az alakulásokat.

Sem az iparosság, sem a munkásság nem tudja, hogy egy-egy szakmából hányan vannak a tartomány területén s így azt sem tudják, hogy mikor érik el a törvényben meghatározott tíz százalékos, ami a céh központ felállításához szükséges.

Reméljük, hogy a fenti utasítás alapján most már a munkakamarák is támogatni fogják az iparosság céhekbe való tömörülésének törekvését.

A FŐVÁROSI KERESKEDELMI KAMARA KÉRTE AZ ADÓELLENŐRZÉSEK FELFÜGGESZTÉSÉT. Bucurestiből jelentik: A fővárosi Kereskedelmi és Iparkamara beadvánnyal fordult a pénzügyminiszterhez és kérte, hogy a pénzügyi közegek ne tartanak január havában adó- és illetékfelülvizsgálásokat, mert a kereskedők és vállalatok zárlati munkával vannak elfoglalva és így nem állhatnak a felülvizsgáló közegek rendelkezésére. A Kereskedelmi és Iparkamara ezen átiratára még nem kapott választ.

Jutta-hossz Kalkuttában

Kalkuttából jelentik: A világ textilnyersanyag piacainak legfeltűnőbb eseménye a jutta nagy áremelkedése, amely a legutóbbi időben egyenesen viharossá vált. Néhány nap alatt 12—14 százalékkal emelkedett a jutta, ami aránylag nyugodt nyersanyagpiac mellett feltűnő jelenség. Az egész világra kiterjedő okozatsorozatokról eredményezték a jutta nagy drágulását.

A hossz kiindulópontja Kalkuttában van. Bevezették az ottani bérharcok és a vállalatok kartellárgyalásai is kedvező eredménnyel lezárultak. Ugyanekkor a jövő terméstről kedvezőtlen hírek érkeztek. Az angol feldolgozó vállalatok kitűnően vannak foglalkoztatva, úgy hogy a kereslet egyre nagyobb. Mindeme tényezők jutottak kifejezésre a jutta nagy áremelkedésében.

Megalakították céhüket a nagyváradai borbély- és fodrászmesterek

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai és biharmegyei borbély- és fodrászmesterek rendkívüli közgyűlést tartottak, amelyen D. Ciumbreanu kolozsvári kiküldött, mint a Szamos-tartományban működő higiénikus szakvállalatok céhének elnöke részletesen ismertette az új törvényen alapuló céhrendszert és annak előnyeit. Felkérve a megjelenteket, hogy válasszanak bizottságot, amely mint szakosztály működjék és csatlakozzék a kolozsvári szakmai céhhez.

A jelölőbizottság javaslatára a közgyűlés egyhangulag a következőket választotta meg a nagyváradai szakosztály vezetőiül: I. Jigovan elnök, Gheorghe Motiu és Czihula J. alelnökök, Farkas A. titkár, Gyurtsik I. pénztáros, Niedernkorn I., Menning S. ellenőrök. A bizottság tagjaiul Kiss I., Ornstein I., Szolvay I., Rosenberg M. és Kovács A. borbély- és fodrászmestereket választották meg. Jigovan elnök köszönetet mondott a személye iránt megnyilvánult bizalomért és javaslatára a közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy csatlakozik a Kolozsváron működő szakmai céhhez, amelyek keretében a nagyváradai szakosztály fog a jövőben működni.

Tordán nem emelik a földgáz árakat, Torda

Saját tud. Több napilapnak, a földgáz árak tervezett emelésére vonatkozó közleményeivel szemben a „Sonametan” gázelosztó részvénytársaság olyértelmű értesítést küldött a tordai földgáz-fogyasztó közönséggel, hogy a földgáz-áraknak fel-emelését ezidőszert nem tervezi, sőt az szándékában sincs.

Gazda-tanfolyam és gazda-bál Tordán. Saját tud. A Torda megye és Torda város törekvő, öntudatos gazdáiból az E. G. E. tagozataként megalakult és már három év óta igen szép eredménnyel működő Tordai Gazdakör most a tél folyamán is örvendtes tanúságot tesz aktivitásáról. A napokban nyílik meg a Gazdakör továbbképző gazdatanfolyama, amely iránt a gazdatiszadalm körében nagyon szép érdeklődés nyilvánult meg. A tanfolyam bezárásakor a megye és város gazda-társadalmá nagy szabású gazda-bált rendez, mely fényes sikerének ígérkezik.

Apróhirdetések

<p>Lakás szavanként 3 lei</p> <p>Kiadó különbejárattal butorított szoba, fürdőszobával, teljes ellátással is. Nagyvárad, Str. Ave-rescu No. 37.</p> <p>Két szobás komfortos udvari lakás május 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Andrei Muresan No. 12.</p> <p>Kiadó 4 szobás kertes magán-náz, központban, május 1-re. Nagyvárad, Str. Pasteur 7. — Ugyanott butorok eladók.</p>	<p>Adás-vétel szavanként 3 lei</p> <p>Veszek mindenféle könyveket, használt ujság és aktá-papírt, ócska férfi ruhát és mindenféle lom tárgyat. Címem: Klein Dezső, Nagyvárad, Str. Budai Delanu No. 2.</p> <p>Herbst óra-, ékszerarúhá, Kéz-tele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad. Doxa, Omega óra 800—1000 lei és feljebb. Schaffhausen óra 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karás aranyból. — Veszek arany, ezüst, briliáns ékszereket, arany órákat</p>
---	--

LEGUJABB

Ujabb borzalmas órákat szenvedett át Chile

A földrengés után most már tűzhányó kitörése pusztít

Santiago de Chileből jelentik: Félhivatalos jelentés szerint megállapították a chilei földrengés áldozatainak számát. Eszerint a földrengés 50.000 ember életét követelte áldozatul.

Cillanban az összeomlott színház romjainak eltakarítása közben egy házaspárra bukkantak, amely 400 halott között napokig elevenen feküdt. A házaspár elbeszélése szerint

még többen voltak, akik 48 óráig is élve kibírták a romok alatt, később azonban borzalmas szenvedések után elpusztultak. A hatóságok rendelkezésére egyébként a járvány megakadályozása céljából a cillani színházból kiemelt holttesteket oltott mésszel szétgézték. A színház romban levő épületét pedig, amelyből még nem minden halottat sikerült felszínre hozni, felgyújtják.

Tüzes lávalólyam hömpölyög Chile falvai felé

Santiago de Chileből jelentik: Ugy látszik, a chilei borzalmaknak nem akar végük szakadni. Most a rettenetes földrengés után Tenucco város közelében kitört a Haina tűzhányóhegy. A vulkán óriási lávatömeget hömpölyögtet a közeli falvak felé és a falvak bejáró utjait elzárta. Rengeteg virágzó ültetvényt elpusztított a forró láva. Az újabb kasztrófa pontos méreteiről a részletek még hiányoznak.

A lengyel-magyar közös határ időszerűsége

Berlini, varsói és bucuresti hangok Ruzsinszónak Magyarországhoz való csatlakozásáról

Varsóból jelentik: A lengyel-magyar közös határ, illetőleg Ruzsinszónak Magyarországhoz való visszacsatolásának kérdését Ribbentrop német külügyminiszter varsói látogatása ismét időszerűvé tette.

A Vilnóban megjelenő „Slovo” című lapban Studniczky, az ismert közíró foglalkozik a kérdéssel. Hangsúlyozza, hogy Ruzsinszót nemcsak a jogos német követelés alapján kell Magyarországnak visszaadni, hanem azért is, mert ez a vidék Magyarország számára védőbástyát jelent. A varsói német-lengyel tárgyalások nyomán reméli, hogy a ruzsinszói határkérdést ezért Magyarországra és Magyarországra nézve kedvezően fogják megoldani.

Más értesülések szerint Ruzsinszókban, külö-

nösen ukrán kormánykörökben valóságos bombaként hatott Ribbentrop és Beck megállapodása, mely szerint Ruzsinszót visszacsatolják Magyarországhoz. A Volosin kormány emberei most már azon tanakodnak, mi lesz velük akkor, ha Kárpátalja Magyarországhoz csatlakozik.

Bucuresti körökben is rokonszenvesen tekintik ezt a lehetőséget. A Bucurestiben megjelenő „Le Moment” c. francia nyelvű lap a kérdéssel foglalkozva azt írja, hogy Berlin jobban látja annak szükségét, hogy Kárpátalját vissza kell csatolni Magyarországhoz. Ugy látszik, hogy Prága is belátja már, hogy Kárpátalja helyzetének legjobb megoldása a Magyarországhoz való visszacsatolás és a csehszlovák kormány ilyen irányban lat- szik lépéseket tenni.

Fokozódik a nemzetközi izgalom

Franciaország behívta katonai szolgálatra összes repülőit. — Ciano gróf csak február közepén megy Berlinbe

Berlinből jelentik: A német birodalom hétfőn ünnepelte a nemzeti szocialista uralom átvételének hatodik évfordulóját. Ebből az alkalomból valamennyi községet és várost fellobogóztak. Az ünnepi nap kiemelkedő eseménye Hitler vezérkancellár beszéde volt, melyet hétfőn este mondott el a berlini Kroll-operában. (Ezt a beszédet csak lapunk legközelebbi számában közölhetjük.) Berlini politikai köröket egyébként a hétfői napon Chamberlain szombatesi beszéde foglalkoztatta. A vélemény Chamberlain beszédét illetőleg megoszlottak. Az *Essener Nationalzeitung* a beszédből azt állapította meg, hogy Chamberlain éket akart verni a német kormányzat és a nép közé. Ezzel szemben más lapok megállapítják, hogy Chamberlain elismerte a jogos német igényeket.

Német körökben nagy megütközéssel tár-

gyalják azt a párizsi felfogást, mely szerint Anglia és Franciaország érdekei most veszélyben forognak. Még nagyobb megütközést keltett, hogy

a francia kormány soronkívül az összes repülőket behívta szolgálatra és a haditengerészetben is behívásokat eszközölt.

Ezzel szemben angol körökben úgy vélik, hogy az európai válság körülbelül három hét múlva éri el csúcspontját. Ezek az angol körök hangsúlyozzák, hogy Nagy-Britannia többé semmiféle engedményre nem hajlandó.

Erdekes az a római jelentés is, mely megindokolja, hogy Ciano miért nem utazott január 30-ra Berlinbe, ahol a forgalomba került hírek szerint résztvevő volna az évfordulói ünnep. Rómában hangsúlyozzák, hogy a spa-

nyol köztársasági kormány ellenállása még nem tört meg teljesen s ezért a földközi-tengeri kérdés Olaszország számára még nem időszzerű. Ciano utazása azért maradt el most, de február közepén megtörténik.

Összeesküvést szöttek Sziám gyermekkirálya ellen

Két összeesküvőt a hatóságok kivégeztettek

Bangkokból jelentik: Sziám gyermekkirálya, Ananada Mahidol ellen összeesküvést szöttek. Az összeesküvők az elűzött Trajadhípok királyt vagy annak sógorát akarták trónra ültetni. A hatóságok leleplezték az összeesküvést és annak 2 résztvevőjét kivégezték. Hivatalos jelentés szerint a fővárosban rend és nyugalom van.

Uj kommunistaellenes mozgalom Franciaországban

Párizsból jelentik: A francia fővárosban új kommunistaellenes politikai mozgalom indult meg. Montigni, ismert jobboldali képviselő, a mozgalom szervezője nyilatkozatot adott a sajtónak és ebben körvonalozta a mozgalom célkitűzéseit. Eszerint a „Békefront” címen megindult mozgalom ki akarja küszöbölni azt a lehetetlen helyzetet, hogy idegen befolyás érvényesülhessen Franciaország belső ügyeiben.

— Csak úgy menthetjük meg Franciaországot, — mondta Montigni — ha távol tartjuk olyan külső befolyásoktól, melyek világnézetű háborúba akarnak sodorni a francia népet.

Magyarország és Jugoszlávia barátságát sürgeti a belgrádi félhivatalos lap

Belgrádból jelentik: Izics Alexa szabadkai egyetemi tanár a félhivatalos *Vreme* c. lapban cikket írt a jugoszláv-magyar kapcsolatok történetéről. Megállapítja, hogy Délslávia ezer esztendőn keresztül számos tanulságot vonhatott le a magyarsággal való kapcsolatokról. A magyarságot a délszlávokkal sorsközösség köti össze, mely *kívánatosabb térszi a két ország szorosabb együttműködését.* Habár a történelem során az időszzerű kérdések és a Habsburgok sokszor éket vertek a magyarok és délszlávok közé, mégis többször volt barátság és szövetség a magyarok és délszlávok között.

A cikk végül is azt a következtetést vonja le, hogy most igaz barátságra és megértésre van szükség Magyarország és Jugoszlávia között.

Cronin:

Ezt látják a csillagok...

A világhírű szerzőnek ez a főmunkája az angol bányavidéken játszódik le. Mély és megható emberi sorsok sokasága adja meg az átalakuló angol világbirodalom tökéletes korpét. Ritkán látott be valaki annyira a hatalmas birodalom belső válságainak titkaiba, mint Cronin, aki a változó földi sorsokat a változatlanul örök csillagok fényénél mutatja be. — Cronin embereket alkot; embereinek sorsa valóság, minden tettük mély szükségességből ered és ezért, életük az egész emberiség tipikus vonásait tükrözi. Humor és tragikum változtatják egymást könyvében és ért hozzá, hogy mindkettőből tökéleteset nyújtson.

A könyv ára tűzve 314 lei, kötve 414 lei.